БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 122 (353)
21 ИЮНЬ СЕШАНБА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР блан Югославия ўртасида савдо битими ва тўлов битимининг ратификация қилиниши (1-нчи бет).

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Эстония ССРда бўлиши (1-нчи бет).

Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Нерунинг Свердловскда бўлиши (1-нчи бет).

Жавоҳарлал Неру Свердловскдан жўнаб кетди (1-нчи бет).

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру Ленинградга келди (1-нчи бет).

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Нерунинг Ленинградда бўлиши (1-нчи бет).

Совет танкери «Туапсе»нинг ушланганлиги муносабати блан Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига нотаси (2-нчи бет).

ТЕАТР: **Ф. Содиқов.** — «Шамсиқамар» (2-нчи бет).

Ғўзанинг эрта ҳосилга киришини та'минлаш учун барча тадбирларни ўз вақтида, сифатли қилиб амалга оширайлик! Б. Халилов. — Дилшод қишлоғидан хат. **У. Исроилов, М. Умаров.** — Юқоричирчиқда ғўза парвариши қониқарсиз уюштирилган (3-нчи бет).

Совет делегацияси Жаҳон Тинчлик Ассамблеясига жўнаб кетди (4-нчи бет).

В. М. Молотов Сан-Францискога келди (4-нчи бет).

Физкультура ва спорт (4-нчи бет).

Пропагандист кадрларни қунт блан тарбиялаш муҳим вазифа

Пропагандист кадрлар тайёрлаш ва уларни қунт блан тарбиялаш партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидан биридир. Чунки, хўжалик ва маданий қурилишимизга раҳбарлик қилаётган кадрларимизнинг сиёсий билим даражаси, марксча-ленинча онглилигини оширишда пропагандист кадрлар марказий ўринни эгаллайди. Назарий тайёргарлиги бўлган, пропаганда ишида тажриба ортдирган малакали пропагандист кадрлар коммунистларнинг сиёсий онглилигини оширишда, билим доирасини кенгайтиришда муҳим роль ўйнайди.

Коммунистик партия кўпсонли пропагандист кадрлар армиясини тарбиялаб етиштирди. Улар партия маорифининг турли шохобчаларига раҳбарлик қилмоқдалар. партия ташкилотларига партия пропагандасини олиб боришда яқиндан ёрдам бериб, пропагандистлик бурчларини садоқат блан бажармоқдалар.

Партия маорифи шохобчаларида ўқув йили муваффақиятли якунланди. Кўпчилик партия ташкилотлари бу йил сиёсий мактаб ва тўгаракларга раҳбарликни анча яхшиладилар. партия маорифига коммунистларни жалб этишда ихтиёрийлик принципига қат'ий риоя қилдилар. Партия ташкилотлари партия пропагандасининг жонли ва та'сирли бўлишини та'минлаш учун барча чораларни кўрдилар. Марксизм-ленинизм назариясини мустақил ўрганучилар сони анча кўпайди. Пропагандист кадрлар танлаш ва уларни тарбиялаш партия ташкилотларининг асосий диққат марказида бўлди.

Партия маорифи шохобчаларида бу йил ўқув йилининг якуни шуни кўрсатдики, сиёсий жиҳатдан тайёргарлиги бўлган, ўз устида тинмай ишлайдиган, пропаганда ишларини ҳозирги куннинг конкрет вазифалари блан қўшиб олиб бораоладиган пропагандист кадрлар раҳбарлик қилган сиёсий мактаб ва тўгаракларда машғулотлар юксак савияда ўтди ва муваффақиятли якунланди.

Масалан, Бекобод район Молотов қишлоқ Советидаги Ворошилов номли колхоз бошланғич партия ташкилоти ҳузуридаги партия тарихини ўрганиш тўгарагига пропагандист Жониев раҳбарлик қилди. Пропагандист Жониев машғулотларни жонли ва қизиқарли қилиб ўтказди. У, ҳарбир тема юзасидан суҳбат ўтказган вақтда, кўргазмали қуроллар, маҳаллий фактлар ва бадиий адабиётдан яхши фойдаланди. У, машғулотларга олдиндан пухта тайёргарлик кўрди, маҳаллий фактларни ўрганди. Натижада тингловчиларнинг назарияни ўрганишга бўлган ҳаваси ошиб борди. Пропагандист Жониев раҳбарлик қилган бу тўгаракда ўқув йили муваффақиятли якунланди. Якунловчи машғулотларда тингловчилардан Темиров, Эргашев ўртоқлар марксизм-ленинизм назариясини анча чуқур ўрганиб олганликларини кўрсатдилар.

Ҳозирги кунларда Тошкент область партия комитети ҳузурида сиёсий мактаб ва тўгарак раҳбарлари учун ташкил этилган пропагандистларнинг бир ойлик курси ўз ишини давом этдирмоқда. Курсга партия ва комсомол маорифи соҳасида ишлаётган 350 пропагандист қатнашмоқда. Улар Коммунистик партия назарияси ва тарихига доир масалалар юзасидан лекциялар тинглайдилар, семинар машғулотларида қатнашадилар. Шунингдек, ўқиш планида сиёсий-иқтисод, партия маорифининг методикаси ва практикаси масалалари юзасидан ҳам лекция ва семинар машғулотлари бўлади. Пропагандистлар партия маорифи соҳасида ортдирган тажрибаларини ўртоқлашадилар, саноат корхоналарига ва колхозларга экскурсиялар уюштирадилар.

Бу йил Тошкент шаҳар партия комитети ҳузурида пропагандист кадрлар малакасини ошириш курслари ташкил этилди. Шаҳар партия кутубхонаси ҳузуридаги социалистик саноат корхоналари экономикасини ўрганиш тўгарагининг раҳбарлари учун ташкил этилган икки ойлик курсда машғулотлар тамом бўлай деб қолди. Бу курсга 80 га яқин тажрибали пропагандист жалб қилинди. Бу курсларда лекция ўқиш ва семинар машғулотлари ўтказиш учун республиканинг отоқли олимлари, мутахассислари жалб этилган.

Аммо шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ба'зибир район партия комитетлари ва уларнинг пропаганда ва агитация бўлимлари пропагандист кадрлар танлаш ва тарбиялаш масаласига етарли э'тибор бермаётирлар. Улар пропагандист кадрлар танлаш ва тарбиялаш ишларини иккинчи ўринга қўйишга уринмоқдалар. Бунга Бекобод шаҳар партия комитети ва унинг пропаганда ва агитация бўлимини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бекобод шаҳар партия комитети область партия комитети ҳузурида ташкил этилган бир ойлик пропагандистлар курсига пропагандистларни ўз вақтида келишини та'минлайолмади. Шунингдек. Пискент. Сирдар'ё район партия комитетлари ҳам курсга пропагандистларни кечикиб юбордилар. Пропагандист кадрларни танлаш ва тарбиялаш ишига бундай бефарқ қараш кайфиятларига бутунлай чек қўйиш керак.

Пропагандистлар курси ишини намунали уюштириш. ўқилаётган лекцияларнинг юксак савияда ўтишини та'минлаш, лекцияларни ҳозирги куннинг муҳим вазифалари блан маҳкам боғлаб олиб бориш керак. Курсда пропагандист кадрларнинг назарий билим даражаси ва методик сан'атини янада оширишга алоҳида э'тибор бериш зарур. Пропагандист кадрлар учун Коммунистик партиянинг тарихи ва назарияси тўғрисида. марксча-ленинча назария. философия, сиёсий-иқтисод, саноат корхоналари ва қишлоқ хўжалик экономикаси масалалари тўғрисида ўқилган лекцияларни коммунизм қурилишининг конкрет вазифалари блан, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорлари блан маҳкам боғлаб ўтказиш керак. Шунингдек, пропагандистларни Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ташқи сиёсатининг асосий принципларини чуқур билиб олишларига эришиш зарур.

Бир ойлик пропагандистлар курсининг тингловчилари область партия ташкилотларининг саноат ва қишлоқ хўжалик соҳасидаги вазифалари блан ҳартарафлама танишадилар. Пропагандистларга КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорлари муносабати блан район, шаҳар партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари олдида турган конкрет вазифаларни кенг тушунтириб бериш зарур.

Пропагандистлар курсидаги машғулотлар давомида энг яхши пропагандистларнинг тажрибалари кенг оммалаштирилиши, машғулотларни олиб бориш практикаси ва методикаси масалаларида тажриба олмошишни кенг ташкил этиш, бу тажрибаларни ўртоқлашиш керак. Сиёсий мактаб ва тўгаракларда машғулотларни юксак даражада олиб борган, муваффақиятли якунлаган, тингловчилар ҳурматига сазовор бўлган пропагандистларнинг тажрибасини намуна қилиб кўрсатиш айниқса муҳимдир. Шунга эришмоқ керакки, пропагандистларнинг бир ойлик курсига келган кадрлар курсдан ўз назарий билимларини ҳартомонлама оширган, кенг тажрибага эга бўлган, методик қуролланган ҳолда жойларга жўнаб кетсин ва келгуси ўқув йилида машғулотларни муваффақиятли бошлаб юбориш ва юксак савияда ўтказишни та'минласин.

Партия ташкилотларининг вазифаси ёз ойларидаги вақтдан унумли фойдаланиб, пропагандист кадрларни қунт блан тарбиялаш ва уларни ўқитиш ишларини пухта ташкил этишдан иборат. Шунингдек, ёз ойларида пропагандист кадрлар учун марксча-ленинча назариянинг энг актуал масалалари бўйича лекциялар уюштиришга, бу лекцияларда Коммунистик партиянинг оғир индустрия негизида халқ хўжалигининг барча тормоқларини юксалтиришга қаратилган сиёсатини кенг тушунтириб бериш керак.

Пропагандист кадрларга марксча-ленинча назариянинг буюк революцион ўзгартирувчилик қудратини кенг тушунтириб бериш, уларни Коммунистик партиянинг назарияси ва сиёсати блан қуроллантириш, янги ўқув йилида сиёсий мактаб ва тўгаракларда машғулотларнинг ташкилий бошлаб юборишга ва юксак савияда ўтишига сабаб бўлади.

Партия ташкилотларининг вазифаси, пропагандист кадрларни совет халқини марксча-ленинча назария блан қуроллантиришга қодир бўлган кишилар қилиб тарбиялашдан иборат.

Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Нерунинг Свердловскда бўлиши

СВЕРДЛОВСК, 18 июнь. (ТАСС). Бугун эрталаб Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Неру ва унинг ҳамроҳлари Серго Оржоникидзе номидаги Урал оғир машинасозлик заводига бордилар. Ишчилар. инженерлар, техниклар Ҳиндистон Бош Министрини қизғин табрикладилар.

Меҳмонлар корхона цехларини айланиб чиқдилар. Завод директори Г. Глебовский изоҳлар бериб борди. Фасон-қуюв цехида Ж. Неру Уралмаш заводида ясалган йирик формалаш машиналарининг ишини томоша қилди. Бу ерда у заводнинг энг кекса қуючиси бўлган ва юздан ортиқ ишчига ўз касбини ўргатган П. Антонов блан танишди.

Темирчилик-пресс цехида Ж. Неру завод новаторлари томонидан ясалган чўкичловчи манипуляторларни айниқса қизиқиб томоша қилди. Бундай манипулятор ловуллаб турган кўп тонналик пўлатни сандонга ўзи келтириб бериб, чўкичлаш вақтида уни ўзи ағдариб туради. Бу механизм кўп кишиларни оғир ишдан қутқарди ва темирчиларнинг меҳнатини осонлаштирди. Ж. Неру Уралнинг донг чиқарган темирчиси Т. Олейников блан суҳбатлашди ва 10 минг тонна босимли пресснинг қандай ишлаётганини томоша қилди.

Механика цехларида Ж. Неру одимловчи экскаваторнинг 14 кублик чўмичи қандай йиғиштирилаётганини кўздан кечирди. Меҳмонлар йирик уникаль станоклар йўниш, қирғичлаш, карюсуль станоклари ва бошқа станоклар олдида узоқ вақт туриб уларнинг ишини томоша қилдилар. Завод территориясининг ҳамма жойида ишчилар Ж. Неруни гулдурос қарсаклар ва табрик хитоблари блан кутиб олдилар.

Меҳмонлар цехларни айланиб чиққанларидан кейин корхона директори Г. Глебовский блан суҳбатлашдилар. Глебовский уларга заводнинг тарихини. завод томонидан металлургия, кўмир, нефть саноати учун ва оғир саноатнинг бошқа тормоқлари учун қандай маҳсулотлар чиқарилаётганлигини гапириб берди. Ж. Неру Г. Глебовскийга кўп саволлар берди. Жумладан, у меҳнатга ҳақ тўлаш, страхавание системаси, дам олишни ташкил қилиш, ишчиларга техника ва умумий ма'лумот бериш блан, уй-жой қурилиши масалалари блан қизиқди. Ж. Неру бу завод Ҳиндистонда қурилаётган металлургия комбинати учун ускуналар тайёрлаб бераётирми, деб ҳам сўради. Г. Глебовский жавоб бериб, Уралмашзавод бошқа машинасозлик корхоналари блан биргаликда Ҳиндистон учун катта заказлар бажармоқда ва, жумладан, блуминг, рельс-балка ясайдиган стан, домна ва мартен печьлари учун ускуналар тайёрлаб бермоқда, деб айтди.

Суҳбатнинг охирида завод директори Ҳиндистон Бош Министрига 7 — 10 минг ишчининг ишини якка ўзи бажарадиган ва одимлаб юрадиган экскаваторнинг моделини, заводнинг асосий цехлари ва маҳсулотини кўрсатучи суратлардан иборат альбомни, Уралмашзавод маркаси солинган значоклар тортиқ қилди.

Ж. Неру заводнинг фахрий меҳмонлар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «Биз учун бу гўзал заводни кўриб чиқиш жуда яхши ва ибратли бўлди. Директор бизларга катта машиналарни кўрсатди ва уларнинг ишлаши тўғрисида гапириб берди. Бунинг учун биз ундан миннатдормиз».

Сўнгра Ҳиндистонли меҳмонлар заводда ишловчи қизлар турадиган ётоқхонага бордилар ҳамда пўлат эритучи Д. Сидоровскийнинг, техник Г. Юшковнинг ва цех бошлиғи П. Левандовскийнинг квартираларини бориб кўрдилар. Ж. Неру ҳарбир хонани кириб кўриб чиқди, шу уйларда турувчилар блан суҳабтлашди, у. пўлат эритучи Д. Сидоровскийдан:

— Болаларингиз борми,? — деб сўради.

— Иккита болам бор, — деб жавоб берди у. — ўғлим 10-нчи синфга ўтди, қизим педагогика институтини тамомламоқда.

Меҳмонлар Урал геология музейига бориб жаҳонда энг бой минераллар коллекциясини кўрдилар. Ж. Неру музейнинг дафтарига қуйидагиларни ёзиб қолдирди: «Бу музей ҳарқандай киши қизиқиб кўрадиган, айниқса геология илмини ўрганган кишилар қизиқиб кўрадиган гўзал музейдир. Мен студентлик вақтимда геология илмини ўрганганлигим учун мен бу музейга ғоят қизиқдим. Фойдали қазилмалар намуналарининг шу ерда тўпланган гўзал коллекциясини катта э'тибор бериб ўрганишни истар эдим».

Сўнгра меҳмонлар Свердловск пионерлар саройига бордилар. Ж. Неру халқ эртаклари темаларида ишланган суратлар блан безатилган хоналарни қизиқиб томоша қилди. Ёш пионерлар Ж. Неруга атом электростанциясининг ўзлари ясаган моделини кўрсатдилар.

Бугун меҳнаткашлар депутатлари Свердловск шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси И. Муравьев Ж. Неру шарафига зиёфат берди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Кечқурун Свердловск опера ва балет театри биносида ҳиндистонли меҳмонлар шарафига катта концерт берилди.

Совет Иттифоқида саёҳат қилаётган ҳинд журналистлари группаси ҳам Свердловск шаҳри блан танишдилар. Свердловскдаги матбуот ходимлари ўзларининг ҳиндистонли ҳамкасблари шарафига зиёфат бердилар.

Жавоҳарлал Неру Свердловскдан жўнаб кетди

СВЕРДЛОВСК, 19 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру ва унинг ҳамроҳлари бугун эрталаб Свердловскдан Ленинградга учиб кетдилар.

Аэродромда Жавоҳарлал Неруни меҳнаткашлар депутатлари Свердловск шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси И. И. Муравьев, меҳнаткашлар депутатлари Свердловск область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари А. И. Биков, область партия комитетининг секретари А. М. Кутирев, шаҳар партия комитетининг секретари М. И. Кузин ва жамоат ташкилотлари ҳамда Урал корхоналарининг жуда кўп вакиллари кузатиб қолдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Свердловск шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси И. Муравьев ва Жавоҳарлал Неру нутқ сўзладилар.

Жавоҳарлал Неру бундай деди:

— Биз буерга ўтган куни келиб, бир куну икки кеча бўлдик. Мен сизларнинг катта заводларингизни кўрдим, биз бу заводлар блан келгусида алоқа қилиб турамиз, чунки Ҳиндистон металлургия комбинати учун кўп миқдорда ускуналар буерда тайёрланади. Самимий кутиб олганлигингиз учун сизларга катта раҳмат. Мен сизлардан Свердловск шаҳрининг аҳолисига менинг энг яхши тилакларимни ва ташаккуримни билдиришингизни сўрайман.

Сизлар тинчлик тўғрисида гапирдингиз. Мен сизларга тамомила қўшиламан, чунки тинчлик бўлмаса прогресс бўлиши мумкин эмас. Бизлар прогрессдан манфаатдормиз.

Жавоҳарлал Нерунинг нутқини ҳозир бўлганларнинг ҳаммаси қарсаклар блан кутиб олдилар.

ТАССнинг таклифи блан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган ҳинд журналистлари ҳам бугун Ленинградга жўнаб кетдилар.

Жавоҳарлал Нерунинг Олмаотада бўлганлиги ҳақида махсус кинофильм

ОЛМАОТА, 19 июнь. (ТАСС). Кеча Қозоғистон пойтахти экранларида Олмаота киностудияси ишлаб чиқарган «Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Нерунинг Олмаотада бўлиши» деган махсус кинофильм кўрсатилабошланди.

Г. Новожилов ва режиссёр Э. Файк раҳбарлигидаги операторлар Ж. Нерунинг самолётда Олмаотага келган пайтини, шаҳар меҳнаткашларининг уни қандай кутиб олганлигини суратга олганлар. Кинокартинанинг кадрлари Нерунинг Олмаота атрофидаги ҳуш манзарали жойларни томоша қилишини, Нерунинг шаҳарда бўлиши муносабати блан Республика ҳукумати берган зиёфатни, Ҳиндистонли меҳмонларни Олмаота аэропортида кузатиб қолиш пайтини кўрсатади.

Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру Ленинградга келди

ЛЕНИНГРАД, 19 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру, унинг қизи Индира Ганди ва ҳамроҳлари бугун Ленинградга келдилар.

Ленинград аэропорти Ҳиндистон Республикасининг ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари блан безатилган эди. Ҳиндистонли меҳмонларни Ленин шаҳри меҳнаткашларининг ва жамоат ташкилотларининг жуда кўп вакиллари кутиб олдилар. Меҳмонларни кутиб олучилар орасида меҳнаткашлар депутатлари Ленинград шаҳар Советининг раиси Н. И. Смирнов. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Ленинград область комитетининг биринчи секретари Ф. Р. Козлов, меҳнаткашлар депутатлари область Советининг раиси Г. И. Воробьев, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари бор эди.

Ж. Неру самолётдан тушган пайтда ленинградлилар уни самимий табрикладилар. Ҳиндистон Республикасининг ва СССРнинг давлат гимнлари ижро этилди. Пионерлар Ж. Неруга ва Индира Гандига гулдасталар тақдим этдилар.

Н. Смирнов Ҳиндистон Бош Министрини Ленинград шаҳар Совети ва шаҳар меҳнаткашлари номидан табриклади. Н. Смирнов бундай деди:

— Сизнинг Совет Иттифоқига ва бизнинг шаҳримизга қилган сафарингизни ҳинд ва совет халқлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган дўстликни исбот қилучи далли деб Ҳиндистон блан Совет Иттифоқи ўртасида ўсиб бораётган ҳамжиҳатлик белгиси деб ва тобора яқинроқ маданий, илмий, техника ҳамда иқтисодий алоқалар ўрнатиш белгиси деб ҳисоблаймиз. Ҳуш келибсиз Неру жаноблари! Ҳуш келибсиз азиз меҳмонлар!

Жавоҳарлал Неру жавоб нутқида бундай деди:

— Ленинградга келишимдан жуда хурсандман. Уруш вақтидаги ўз қаҳрамонлиги блан машҳур бўлган бу тарихий шаҳарга келиш мен учун ифтихор ва имтиёзли бир нарсадир. Мен сизларга ва сизнинг халқингизга ҳинд халқининг саломларини ва яхши ният-истакларини келтирдим!

Ҳиндистон Бош Министри СССР ва Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш зарурлигини уқтириб ўтди ва ўз сўзининг охирида совет мамлакатида ўзига кўрсатилган иззат-ҳурмат учун ташаккур изҳор қилди.

Машиналар бирин-кетин шаҳарга қараб йўл олдилар. Ленинградлилар Жавоҳарлал Неруни қизғин табрикладилар. Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи Ж. Неру Ленинградда ўзининг резиденцияси бўлиш учун ажратилган бинога томон ўтган проспектларда ва Нева бўйидаги кўчаларда ўн минглаpча кишилар тўпланган эди.

ТАССнинг таклифи блан СССРда меҳмон бўлиб турган ҳиндистонли журналистлар группаси ҳам айни бир вақтда Ленинградга келди.

Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Нерунинг Ленинградда бўлиши

ЛЕНИНГРАД, 19 июнь. (ТАСС). Жавоҳарлал Неру ва унинг қизи Индира Ганди тушдан кейин Эрмитажда бўлдилар. Ҳиндистонли меҳмонлар Италия, Голландия, Франция сан'ати залларини томоша қилдилар.

Ҳиндистоннинг XVII — XX асрлардаги маданияти ва сан'ати виставкасида меҳмонларни Эрмитаж старший илмий ходими Т. В. Грек ҳинд тилида табрик сўзлари блан кутиб олди.

Бугун заллардан бирида XVI — XX асрлардаги ҳинд миниатюралари виставкаси очилди. Виставкага Эрмитажнинг СССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг ва Салтиков-Щедрин номли халқ кутубхонасининг коллекцияларидан 150 га яқин нодир миниатюралар қўйилган. Бу миниатюралар фил суягидан, қоғоздан ва эмальдан ишланган. Жавоҳарлал Неру бу виставканинг биринчи меҳмони бўлди. Ҳиндистон Республикаси ҳукуматининг бошлиғи виставкани томоша қилганидан кейин, ҳурматли меҳмонлар ўз фикрларини ёзадиган дафтарга қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди:

«Бу — ажойиб музей бўлиб, узоқ вақт ва зўр э'тибор блан томоша қилишга сазовардир. Буерда бир-икки соатдан ортиқ бўлаолмаганлигимга ачинаман. Аммо, ҳатто қисқа вақт ичида бўлса ҳам томоша қилиш жуда кўп нарса беради. Келгусида буерга яна келишга умид боғлайман».

Ҳиндистонли меҳмонлар парад залларидан ва 1812 йилги галереядан ўтдилар. Улар Герб залида Совет Иттифоқининг картасини томоша қилдилар. Бу карта Уралнинг қимматбаҳо тошларидан ишланган.

Коллекциялар қараб чиқилганидан кейин, Эрмитаж директори М. И. Артамонов Жавоҳарлал Неруга ва Индира Гандига музейда тўпланган картиналар репродукциясидан иборат хотира альбомларини топширди.

Шундан кейин Ҳиндистон Бош Министри шаҳарни айланиб чиқди. У, Смольний тарихий биноси олдида тўхтаб ўтди. Ленинградлилар ҳамаерда ҳиндистонли меҳмонларни самимий табрикладилар.

Кечқурун Жавоҳарлал Неру, унинг қизи Индира Ганди ва ҳамроҳлари театрда С. М. Киров номли Академик опера ва балет театрида Чайковскийнинг «Уйқудаги малика» балетини томоша қилдилар.

Ҳинд музикаси асарларининг Ўзбекистонда ижро этилиши

Ўзбекистон давлат филармониясининг симфоник оркестри биринчи марта ҳинд симфоник поэмаси «Банда матарам», я'ни «Салом сенга она Ватан»ни ижро этди. Симфоник поэмани Ўзбекистон ССР сан'ат арбоби, композитор А. Козловский қайта ишлаган.

Ҳозирги вақтда филармония ижодий коллективининг репертуарида Ҳиндистон композиторлари томонидан яратилган бирқанча турли-туман музика асарларида буюк мамлакатнинг халқ қўшиқлари ва мелодиялари бор. Ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрининг коллективи композитор Рави Шанкарнинг «Карвон» мелодиясини, Бенгалия халқ қўшиғини, ҳиндча «Ёмғирча» деган халқ қўшиғини, «Дайди» кинофильмидан ва бошқа куйлардан ижро этади.

Ўзбек сан'атининг усталари — СССР халқ артисти Ҳалима Носирова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Тамарахонум, Мукаррама Турғунбоева, Галия Измаиловалар ҳинд халқ қўшиқлари ва рақсларини зўр муваффақият блан ижро этмоқдалар. (ЎзТАГ).

Ҳиндистонга бағишланган виставка

НАМАНГАН, 18 июнь. (ЎзТАГ). Область кутубхонасида Ҳиндистонга бағишлаб очилган виставка шаҳар меҳнаткашларини ғоят қизиқтирди. Виставкага қўйилган жуда кўп экспонатлар Ҳиндистон халқ хўжалиги ва маданиятининг ривожланишини кўрсатади. Фотография ва совет рассомларининг чизган суратлари бу ерга келучиларни мамлакатнинг диққатга сазовор жойлари блан, унинг сиёсий ва жамоат фаолияти блан таништиради. Экспонатлар орасида ҳинд ёзучиларининг Совет Иттифоқида нашр этилган асарлари бор.

СССР блан Югославия ўртасида савдо битими ва тўлов битимининг ратификация қилиниши

СССР Министрлар Совети Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи блан Югославия Федератив Халқ Республикаси ўртасида 1955 йил 5 январьда Москвада имзоланган Савдо Битими ва Тўлов Битимини тасдиқлаган эди. СССР Олий Совети Президиуми 1955 йил 18 июнь Фармони блан ана шу Битимларни ратификация қилди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Эстония ССРда бўлиши

ТАЛЛИН, 18 июнь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев 17—18 июнь кунлари Эстония ССРда бўлди.

Кеча у Тартув шаҳрига борди, Тапас районидаги «Каардивяэлане» колхозида бўлди. Ўртоқ Хрушчев колхоз раиси блан, правление а'золари ва колхозчилар блан суҳбатлашди. У, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш масалалари блан, КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорлари қандай бажарилаётганлиги блан қизиқди. Сўнгра ўртоқ Хрушчев «Вийсу» совхозига борди. 17 июнь кечқурун у Таллинда республика сан'ат усталарининг концертида ҳозир бўлди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев залга кириб келиши блан уни ҳамма гулдурос қарсаклар блан кутиб олди.

Бугун ўртоқ Хрушчев Эстония ССРда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида республика ва шаҳар ташкилотларининг раҳбар ходимлари блан суҳбатлашди.

Суратда: Новосибирский ГЭСида котлован қурилишининг умумий кўриниши. **В. Лешчинский фотоси** (ТАСС фотохроникаси).

Колхозларга оталик ёрдами кучайтирилсин

Мамлакатимиздаги социалистик саноат корхоналарининг коллективлари колхоз, совхозлар, машина-трактор станциялари, машина-чорвачилик станциялари ва қишлоқлардаги машина-экскаватор станциялари учун электр энергияси, энг янги қудратли машиналар, минерал ўғитлар ва кўплаб қишлоқ хўжалик инвентарьлари етказиб бермоқдалар. Шу блан бирга саноат шаҳарлари айрим қишлоқ районларни, у ердаги колхоз, совхоз ва МТСларни оталикка олиб, уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқдалар. Қишлоқни оталикка олиш ва унга керагича ёрдам бериш — шаҳар блан қишлоқ ўртасидаги алоқани яхшилашга, ишчилар блан колхозчи-деҳқонлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қиладиган энг яхши традициядир.

Қишлоққа ёрдам беришнинг ана шундай моҳиятини тушуниб етган Оҳангарон шаҳар саноат корхоналарининг раҳбарлари, партия, совет касаба союз ва комсомол ташкилотлари ўз оталикларидаги об'ектларга яхши ёрдам кўрсатмоқдалар, уларнинг маданий-маиший турмуш фаровонлигини оширишга ва ишлабчиқаришда давлат планларини муваффақият блан бажаришларига хизмат қиладиган ҳамма ва ҳарқандай шароитларни яратиб бермоқдалар.

Шахтёрлар шаҳри бирнеча йилдан бери Оҳангарон районига оталик қилиб келмоқда. Бу вақт ичида шаҳарлилар район МТСларига кўпгина тракторлар, қишлоқ хўжалик артельларига автомашиналар ва турли инвентарьлар етказиб бердилар; мавжуд механизмларни ремонт қилишда, ер ҳайдашда, хўжалик ва маданий-маиший бинолар қуришда, қишлоқларни электрлаштиришда механизаторларга, пахтакор, ғаллакор ва чорвадорларга кўмаклашмоқдалар. Бу соҳада «Ўзбекуголь» трестига қарашли ремонт-механика заводи коллективининг иши тақдирга сазовардир. Бу завод ўз оталигидаги колхоз ва МТСга кўпдан бери системали равишда амалий ёрдам бериб келади. Завод ишчилари ва инженер-техникларининг кучи ва маблағи блан оталикдаги Ленин номли колхозда қувватли трансформатор ўрнатилиб, колхоз қишлоғи Ильич нурлари блан та'минланди. Бундан ташқари, юздан ортиқ колхозчилар хонадонига радио точкалари ўрнатиб берилди.

Лекин шаҳардаги айрим саноат корхоналари, разрезлар оталик ёрдамини сусайтириб юбордилар. Ба'зи корхоналарнинг раҳбарлари қишлоққа оталик ёрдами кўрсатишни шунчаки номигагина, ҳисобот мажлисларида айтиш ва колхозчилар олдида мақтаниш учунгина керак, деб тушунадилар. Кўмир разрезининг бошлиғи Рамазонов ҳам шундай кишилардандир. Йил бошидан бери разрез ўз оталигидаги Молотов номли колхозга ҳаммаси бўлиб 2 машина кўмир келтириб берган. Ваҳоланки колхоз кўмир эмас, бошқа ёрдамга мухтождир.

Оҳангарон шаҳар қурилиш бошқармаси ўз оталигидаги МТСга бир трактор юборди ва 40 гектар ерни ҳайдар-ҳайдамас яна қайтариб олди. Шу блан ўртоқ Прушинский ҳисобот дафтарига «биз ўз оталигимиздаги МТСга ер ҳайдаш кампанияси вақтида 1 трактор блан ёрдам бердик» деб ёзиб қўйди.

Шунингдек, кон устини очиш разрези, 9-нчи шахта, юк ортиш транспорт бошқармаси каби йирик корхоналар ҳам ўз оталикларидаги колхозларга ёрдам қилишни деярлик унутиб қўйганлар. Райондаги колхозлар олдида бу йил ўтган йилгига қараганда анча кўп ва катта ишларни бажариш вазифаси турипти. Улар ҳозир 5 минг гектарга яқин янги ерни ўзлаштириш; умумий ҳажмда олганда 80 минг тонна силос сиғадиган башнялар қуриш, ўра ва траншеялар қозиш, ўнлаб газ сушилкалари ва чорва фермалари қуриш ва жиҳозлаш учун зўр ғайрат қилмоқдалар. Бу ишлар бажарилса, районда пахта, ғалла ва чорва маҳсулотлари етиштириш анча ортади, колхозчиларнинг маиший турмуши янада яхшиланади. Мана шу ишларни бажаришда шаҳарлилар ишчи кучи ва моддий техника блан кўмаклашишлари лозим эди. Бу талабни оталик қилучи корхона раҳбарлари жуда яхши биладилар. Шаҳар корхоналарининг ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятида Оҳангарон районига имкони борича кўпроқ ёрдам берамиз, дейилган эди. Бу ва'да мутлоқа қониқарсиз бажарилмоқда.

Район партия ва совет ташкилотлари шаҳар партия комитетига ва шаҳардаги маданий-оқартув муассасаларига мурожаат қилиб, улардан колхозчи ва механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб юборишда, қишлоқ аҳолисига маданий хизмат кўрсатишни яхшилашда ёрдам сўраган эдилар. Бу талаб ҳам колхозларга бориб пуллик лекция ўқиш блан тамом бўлди.

Йил бошидан бери шаҳар партия, совет ва хўжалик ходимлари активи йиғилишларида, шаҳар партия комитети бюроларида районга оталик ёрдамини яхшилаш масаласи бирнеча марта муҳокама қилинди, жуда кўп қарорлар қабул қилинди. Лекин буларнинг ҳаммаси хўжакўрсин учунгина қилинган иш бўлиб қолмоқда, чунки қарорлар ёзилганича қолиб кетмоқда.

Шаҳар партия комитети саноат бўлимининг мудири ўртоқ Ливинцев саноат корхоналари оталигидаги об'ектларга кўрсатилган ҳамма ва ҳарқандай ёрдамни, ҳатто та'кидлашга арзимайдиган ёрдамни ҳам ҳеч янглишмай ҳисобга олиб боради. Лекин ўзи оталикка олинган колхозларга бориб туришни, улар блан яқиндан алоқада бўлишни, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш учун амалий тадбирлар кўришни иккинчи даражали масала деб қарамоқда.

Шаҳар партия комитетининг агитация ва пропаганда бўлими (мудири ўртоқ Пак)нинг оталикдаги колхозларга беш ой давомида қилган ёрдами баҳорги экиш кампанияси вақтида қисқа муддатга уч лекторни чиқаришдан иборат бўлди, холос.

Оҳангарон йирик саноат шаҳридир. Бу ерда кўпгина ишчи кучи ва моддий техника блан қишлоққа яхши ёрдам кўрсата олиш имкониятига эга бўлган 30 га яқин саноат корхоналари бор. Шаҳар партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вазифаси ана шу имкониятларни ишга солишдан, оталик ёрдамини кучайтиришдан иборатдир.

Е. ГОДОВИКОВ.

Қурилишлар учун кўплаб ғишт етказиб берилмоқда

Янгийўлдаги қурилиш ишларини тезлаштиришда Қизил байроқли Кауфман ғишт заводининг коллективи катта ҳисса қўшмоқда. Заводда мавжуд механизмлар кучидан рационал фойдаланиш ва ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбориш натижасида завод ишчилари ва инженер-техник ходимлари 5 ойлик давлат топшириғини муддатидан 20 кун олдин тугаллаб, планга қўшимча равишда кўпгина маҳсулот ишлаб бердилар.

Цехлараро мусобақада ўртоқ Поляков бошчилигидаги алибастр цехи олдинда бормоқда. Бу цехдаги Вербицкий ва Жавҳаров ўртоқлар сингари алибастр пиширувчилар доимий равишда ойлик нормаларини 1,5 — 2 ҳиссадан ошириб бажармоқдалар.

Шунингдек, пишириш цехи ишчилари ҳам самарали меҳнат қилмоқдалар. Улар ярим йиллик топшириқни бажариб, ҳозир июль ойи ҳисобига черепица ва ғишт ишлаб чиқараётирлар.

Завод коллективи ўз имкониятларини қайта ҳисобга олиб, бешинчи бешйиллик топшириқни Улуғ Октябрь революциясининг 38 йиллигига қадар бажариш мажбуриятини олдилар.

А. МЕЖЕКОВСКАЯ.

Суратда: Тошкент шаҳридаги Шота Руставели кўча, 58-нчи уйда яшовчи 102 ёшли **Е. Н. Васильева** ўз эвараларги **Наташа** ва 5-нчи синф ўқучиси **Люда** блан. Люда уларга китоб ўқиб бермоқда.

А. Аверьянов фотоси.

ҚИШЛОҚ ВРАЧИ

1954 йилнинг сентябри. Катта йўл ёқасидаги кенг пахтазорда йиғим-терим ишлари авжига чиққан. Худди шу пайт теримчиларга яқин ерга «Победа» машинаси келиб тўхтади-да, ундан баланд бўйли, қорачадан келган бир йигит чиқди. У, колхозчилар блан ҳол-аҳвол сўрашгандан сўнг Сталинобод қишлоқ советига қайси йўл блан бориш мумкинлигини сўради. Этаги «оқ олтин» блан тўлган бир қиз унга ҳаммадан олдин жавоб қилди:

— Яқинлашиб қолдингиз,—деди у, — Юз қадамча юрилгандан кейин, шундай кўча юзида...

Йигит унга раҳмат айтди-да, шофер блан хайрлашиб пиёда кетди. Илгариги қақраган чўллар ўрнида пайдо бўлган боғлар, кенг пахтазорлар, қатор-қатор бежирим солинган янги уйлар... буларнинг ҳаммаси йигитга завқ бағишларди.

Қосим Молотов номидаги Тошкент медицина институтини тамомлагач, Калинин районидаги колхозларда хизмат қилабошлади. Аммо унинг қалбида янгидан барпо этилаётган қишлоқ ва районларга бориб ишлаш, қўриқ ва бўз ерларни очаётган ва бу ерларни кенг пахтазорларга, боғу-бўстонларга айлантираётган кишилар сафида бўлиш орзуси яшар эди.

Қосим ана шу мақсад блан область соғлиқни сақлаш бўлимига борди ва у ердаги ўртоқларга ўз фикрини баён қилди. Бўлим Қосим Муҳаммадалиев орзусини қўллаб-қувватлади, унинг қўлига «Гулистон районига» деган йўлланма берди.

Ёш врач Қосим Гулистон районига келгач, Молотов номли колхоз территориясидаги қишлоқ амбулаторияси ишлари блан танишди. Амбулатория иккита кичкина хонадан иборат бўлиб, талабга тўла жавоб берарлик аҳволда эмас эди. Бу хонада дори-дармон турадими, қабулхона бўладими? У, Молотов номли колхоз раиси блан учрашишга қарор қилди.

— Бу ерга келиб жуда яхши иш қилибсиз,—деди колхоз раиси Сойбака,—биргалашиб ишлайберамиз. Жой масаласини тез кунда ҳал қиламиз. Илгари бу ҳақда менга ҳечким ҳечнарса демаган эди-да. Қандай ёрдам керак бўлса тортинмасдан сўраб туринг.

— Раҳмат, раис, — деди Қосим хурсанд бўлиб.

Шундан сўнг амбулатория уч хонали кенг ва ёруғ бинога кўчирилди. Бинодан туғруқхона учун 10 койкалик жой ажратилди. Беморларни қабул қилиш ва уларнинг касаллик сабабларини аниқлаш учун анча қулай шароит яратилди. Қосим иш бошлаган куннинг эртасигаёқ амбулаториянинг барча хизматчиларини йиғиб, бундан кейинги қилинадиган ишлар тўғрисида кенгашиб олди.

— Менингча, — деди у,—беморларни фақат амбулаториядагина даволаш кифоя қилмайди. Улар кўплашиб келиб қолсалар, навбат кутиб, кун бўйи ишдан қолиб кетишлари мумкин. Энди ишни бошқачароқ ташкил қилишга тўғри келади.

— Масалан қандай?—шу амбулаторияда ҳамширалик қилиб келаётган Рашида Шоа'замова сўради.

— Ҳарбир ҳамширани, — вазминлик блан жавоб берабошлади у,—участкаларга бир-китиб қўйиш керак. Улар ҳардоим дала шийпонларида, колхозчилар орасида, лагерь, ясли ва болалар боқчаларида, хонадонларда тез-тез бўлиб туришлари лозим. Биз эртадан кечгача кабинетда ўлтираверсак, кимда қандай касаллик борлигини аниқлай олмаймиз. Касалликнинг олдини олиш тез-тез одамлар орасида бўлиб туришдан бошланади...

Ана шу кундан бошлаб, иш чиндан ҳам жонланиб кетди. Тақсимланган участкаларда ҳамширалар ташаббус кўрсатиб ишлайбошладилар.

Кунлар кетидан ойлар қувиб ўтди. Қосим ўзининг ҳаракатчанлиги, беморларни даволашдаги яхши тажрибаси, уларга нисбатан ғамхўрлиги туфайли кўпчиликнинг ҳурматига сазовар бўлди. Қишлоқдагилар уни «Қосим доктор» деб атайдиган бўлдилар.

Яқинда, ҳамшира Ракия опа ўз участкасига қарашли хонадонда яшовчи V синф ўқучиси Абдулла Бобожоновнинг касал ётганлигини Қосимга хабар қилди.

— Тезда бориб кўриш керак, — деди Қосим,—қани кетдик. У аввал Абдулланинг сўзларини тинглади. Кейин унинг юраж уриши, нафас олишларини текшириб кўрди.

— Касалингиз ҳеч қўрқинчли эмас, тузатамиз, албатта, тузатамиз, қорин оғриғи ҳам қолади, иштаҳангиз ҳам очилади.

Врачнинг бу гаплари беморнинг руҳини кўтарди, у ўзини анча енгил ҳис этди. Врач Қосим Муҳаммадалиевнинг ғамхўрлиги ва бемордан ўз вақтида хабардор бўлиб, унинг даволанишини изчиллик блан кузатиб бориши натижасида Абдулла Бобожонов тез кунда соғайиб кетди.

Врач Қосим Муҳаммадалиев бошлиқ амбулаториянинг медицина ходимлари ғўза парвариши қизғин давом этаётган шу кунларда дала шийпонлари ва колхозчиларнинг хонадонларида тез-тез бўлиб, уларнинг соғлиғини синчиклаб кўрикдан ўтказмоқдалар, кишиларнинг саломатлиги ва меҳнат шароитларини яхшилаш учун даволаш—профилактика ишларини актив даражага кўтармоқдалар.

У. ЖОНГИТОВ.

Совет танкери „Туапсе“нинг ушланганлиги муносабати блан Совет Ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига нотаси

18 июньда СССРнинг Вашингтондаги Элчихонаси АҚШ Давлат Департаментига қуйидаги мазмунда нота юборди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Элчихонаси 1954 йил 23 июньда очиқ денгизда, Тайвань оролидан жанубда ғайриқонуний равишда ушланган «Туапсе» совет танкери ва унинг экипажи тўғрисида Совет Ҳукуматининг Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматига 1954 йил 24 июньда, 2 ва 19 июльда, шу йил 25 ва 31 мартда топширган ноталарини эслатиб ўтади ва СССР Ҳукуматининг топшируvига биноан қуйидагиларни билдиради:

Совет Ҳукумати «Туапсе» танкерини, унинг юкини ва командасини дарҳол қайтариш юзасидан Қўшма Штатлар ҳукумати тегишли чоралар кўриши зарурлигига Қўшма Штатлар Ҳукуматининг э'тиборини жалб қилган эди. Шу блан бирга Совет Ҳукумати совет танкерига ҳужум қилинган жойдаги сувларни АҚШ ҳарбий-денгиз кучлари тўла контрольлик қилиб тураётганлигини, шу сабабли совет танкери «Туапсе»нинг ушланганлиги учун бутун мас'улият Қўшма Штатлар Ҳукумати зиммасига тушганлигини кўзда тутган эди.

Броқ АҚШ Ҳукумати «Туапсе» танкерини ва унинг экипажи а'золарини озод қилиш юзасидан ҳозиргача чоралар кўрмади. Бунинг устига, Америка матбуотида босилаётган хабарлардан ма'лум бўлишича, АҚШ ма'мурлари «Туапсе» танкери экипажи а'золарининг ўз юртига қайтишларига ҳалақит қилишга уринмоқдалар, шу блан бирга, бу хил ғайриқонуний ҳаракатлар экипаж а'золарига «сиёсий бошпана берилади» деган сўзлар блан ниқобланмоқда. АҚШ ҳукумати ана шу ҳақда матбуотда босилган хабарларни ҳозиргача рад этмади.

«Президент Готвальд» деган Польша кемаси командасидан олинган ма'лумотларга қараганда, «Туапсе» танкери экипажининг а'золарига нисбатан зўравонлик қилинмоқда ва улар ҳақорат этилмоқда: мана буларнинг ҳаммаси уларнинг ўз юртига қайтишларига йўл қўймаслик мақсадида қилинмоқда. АҚШ ҳарбий-денгиз кучлари контроль қилиб турган сувларда ушланган совет «Туапсе» танкери экипажи а'золарига нисбатан қилинаётган бу хил ҳаракатлар ҳамма э'тироф қилган халқаро ҳуқуқ нормаларини қўпол равишда бузишдан иборатдир.

Совет Ҳукумати совет танкери «Туапсе»га ва унинг командасига нисбатан қилинаётган бундай ҳаракатлар муносабати блан АҚШ Ҳукуматига норозилик билдиради ва АҚШ Ҳукумати танкерни ҳамда унинг командасини озод қилиш юзасидан тегишли чораларни дарҳол кўради, деб кутади».

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Савдо-сотиқ ишлари яхшилансин

Қорасув районидаги «Ўзгариш» қишлоқ совети территориясида 2 та саноат, 1 та озиқ-овқат товарлари магазини ва нонвойхона бор. Бу магазинлар район сельпоси ихтиёрида эканлигида райондаги Ленин номли, Ворошилов номли, Свердлов номли колхоз ва «Ўзгариш» совхози аҳолисига яхши маданий хизмат кўрсатар, уларни кенг исте'мол ва озиқ-овқат маҳсулотлари блан етарли та'минлаб турар эди. Магазинлар ва нонвойхонанинг яхши ишлаши колхозчиларнинг унумли меҳнат қилишларига ёрдам бериши шубҳасиздир.

Юқоридаги магазинлар ва нонвойхона 1955 йил бошида район матлубот союзи ихтиёрига ўтди. Шундан бошлаб магазинда савдо-сотиқ ишлари аҳоли талабига жавоб бермайдиган бўлиб қолди, нонвойхона эса, ун блан та'минланмагани учун ёпиб қўйилди.

Савдо ходимлари магазинни ўз вақтида очмайдилар, аҳолига намунали савдо хизмати кўрсатилмаётир. Магазинлардан макарон, вермишель, тугурт, керосин ва бошқа хўжалик учун зарур бўлган нарсаларни тополмайсиз. Натижада колхозчилар уй-рўзғорга зарур нарсаларни сотиб олиш учун шаҳар бозорлари ва магазинларга боришга мажбур бўлмоқдалар.

Юқорида кўрсатиб ўтилган камчиликлар район матлубот союзининг раиси Умаров, унинг ўринбосари Карчинский ўртоқларга анчадан бери ма'лум. Аммо улар шу вақтгача савдо-сотиқ ишларини яхшилаш учун зарур тадбирларни амалга оширмаётирлар.

«Ўзгариш» қишлоқ совети территориясидаги магазинларни зарур кенг исте'мол моллари блан та'минлаб, аҳолига савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш, нонвойхонани тез кунда ишга тушириш зарур. Қишлоқ меҳнаткашларининг қат'ий талаби шу.

Ж. ЙЎЛДОШЕВ,
Н. АҲМЕДОВ,
У. ҚОСИМОВА,
Ё. МОРДУХАЕВ,
«Ўзгариш» қишлоқ советининг депутатлари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Доктор ниқобидаги товламачи“

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 12 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида фельетон босилиб, унда Сталин район, Озодлик кўчасидаги Дубовий тупик, 11-нчи уйга кўчиб келган Ким Ун-Хан маҳалла комиссия раиси Қўчқор Риқсиевнинг оғзини мойлаб, шу орқали тажрибали доктор деб ном чиқаришга эришгани, келган беморларнинг ҳархил найрантлар блан пулини олиб, уларни бахтсизликка учратгани ва бошқа жиноий ишлари фош қилинган эди.

Тошкент шаҳар прокурорининг ўринбосари ўртоқ Ҳакимовнинг редакцияга хабар қилишича, текширишда фельетонда келтирилган фактлар тўла исботланган ҳамда қалбаки доктор Ким Ун-Хан устидан жиноий иш қўзғатилган.

„Тили ялтироқ, дили қалтироқ“

Шу сарлавҳа блан газетанинг апрель ойида чиққан фельетонда, Октябрь район, Сур'ат маҳаллалик Ғани Ҳамидовнинг оилавий турмушга енгилтаклик блан қарагани, хотини Хури ва боласи Акромни бошига кулфатлар солгани, шунингдек бошқа кирдикорлари фош қилинган эди.

Тошкент шаҳар прокуратурасидан редакцияга хабар қилинишича, текширишда фельетонда келтирилган фактлар тасдиқланган. Ғани Ҳамидов эса, жиноий жавобгарликка тортилган.

ТЕАТР

„Шамсиқамар“

(Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг янги спектакли)

«Шамсиқамар» татар драматургиясининг энг яхши асарларидан биридир. Драматург М. Аблеев бу пьесада диннинг реакцион моҳиятини, Октябрь революциясидан илгариги даврдаги деҳқонлар блан бойлар ўртасидаги ўзаро муносабатларни яхши кўрсатган, меҳнатсевар, юксак идеалларга интилган ва озодликни севучи татар деҳқонларининг типик образларини чизиб берган. Пьесада капиталистик жамиятда ер масаласи деҳқонлар фойдасига ҳал қилиниши мумкин эмас, деган ғоя талқин қилинган.

Татар халқи ҳаётини жуда яхши билган, оддий кишиларнинг тақдирига ачинган ва уларга зўр муҳаббат блан қараган, эзучиларга нисбатан нафрат ҳислари блан тўлган драматург Аблеевнинг асарлари Татаристон меҳнаткашлари орасида кенг шуҳрат қозонгандир. Шунинг учун ҳам унинг «Шамсиқамар» пьесаси ўзбек томошабинларининг ҳам диққатини ўзига жалб этган.

Спектакль режиссёри Ўзбекистон ССР халқ артисти А. Турдиев ва И. Ил'ёсов ўртоқлар пьесанинг чуқур ғоявий мазмунини асосан бадиий образларда тўғри талқин қилабилганлар. Татар халқининг ҳаётини яхши билиш татар деҳқонлари ҳаёти, урф-одатининг реалистик бўёқларда тасвирланишида, персонажларнинг ташқи ва ички қиёфаларида ва табиат манзараларининг тасвирида яққол кўриниб турипти. Ана шу ҳаёт ҳақиқатини томошабин бутун спектакль давомида сезиб туради.

Спектакль марказида-камбағал деҳқон Юнуснинг оиласи. Юнус образида деҳқонларнинг оғир ижтимоий аҳволи акс эттирилган. Юнус меҳнатни севучи, заҳматкаш одам. У, ўз оиласи учун деҳқонларни раҳмсиз эксплуатация қилган Салоҳиддин бойдан бахт кутади. Лекин бой унга бахт бахш этмади, балки у, Юнусга ҳисобсиз кулфат ва азоб келтирди. Салоҳиддин Юнуснинг келини Шамсиқамарни ўзига хотинликка олишга қарор беради. У ўз мақсадига эришиш учун Шамсиқамарнинг ўғлини дар'ёга ташлайди, уни Ҳафиздан ажратади. Лекин бой ўзининг ифлос мақсадини амалга оширишга муваффақ бўлмайди.

Юнус эксплуататорлар жамиятида деҳқонларнинг ҳуқуқсизликда, ёмон аҳволда яшаётганлигини тушунабошлайди; бунда унга ўрмончи рус кишиси Василий ёрдам беради. Юнусда ўз ша'нини ҳимоя қилиш туйғулари уйғонаборади. У, ўзининг Ҳафиз, Ғалим каби ўғилларини, энг яқин дўстларини эзучиларга қарши курашга қўзғатади.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳ. Наримонов Юнуснинг психологиясига чуқур кириб бориб, ўз қаҳрамонининг бой, ма'навий дун'ёсидаги олижаноб ва гўзал фазилатларини очиб бераолган. Наримонов Юнуснинг ички кечирмаларини моҳирлик блан талқин қилади. Наримонов сентементаль, бачкана ҳолатларга ўралишиб қолмайди, балки Юнуснинг эксплуататорлар синфига қарши ғазаб ва нафратини, ис'ёнкорлик руҳини ёрқин бўёқларда талқин қилади.

Спектакльда Ҳафиз образи ҳам катта аҳамиятга эга. Ҳафиз чор чиновникларининг қўрсликларини ўз бошидан кечирган, мардикорликда юриб, оғир азобларга дуч келган, Салоҳиддин бойнинг хўрлашларига чидаган ва руҳонийларнинг макрларидан алам тортган меҳнаткашларнинг вакилидир. У, бой ва руҳонийларга қарши халқни омонсиз курашга отлантиради. Артист З. Муҳамаджонов соф виждонли, олижаноб, кўнгилчан ва меҳнатсевар оддий бир кишининг типик образини яратиб берган. Артист катта драматизм талаб қилинадиган саҳналарда усталик блан ўйнайди, у. Ҳафиз образи талаб қиладиган ғазаб, алам, эҳтирос каби ҳолатларни топаолган. З. Муҳамаджонов лирик саҳналарда самимийликка ва табиийликка кўпроқ аҳамият бериши керак.

Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Садриева (бева кампир Ғадила) ҳамда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист У. Абдуллаев (Ғарафий — Салоҳиддин бойнинг хизматкори), артистка Лола Бадалова (Ғадиланинг қизи Ғалима)лар эзилган, ҳуқуқсиз ва бечора кишиларнинг фожиасини ҳаққоний кўрсатиб берганлар.

Биринчи пардадаги Салоҳиддин бойнинг ҳомиладор Ғалимани бойнинг обрўсини тўкмаслик учун қишлоқдан чиқиб кетишга кўндириш учун уринишини акс эттиручи саҳна томошабинлар хотирида узоқ сақланади. Мана, номуси таҳқирланган Ғалима (Бадалова) Салоҳиддин бой қаршисида туриб, унга ёлбориб боқмоқда. Бойнинг ҳарбир қичқиришидан Ғалиманинг ма'сум жуссаси ларзага келади, унинг болаларникидек титроқ лаблари чидаб бўлмас даражадаги оғир азобдан бақириб юборишга тайёр. Бу ҳолатлар томошабинда Ғалимага нисбатан раҳм-шафқат ва муҳаббат, қиз умрини хазон этган бойга нисбатан ғазаб туйғуларини уйғотади.

Бешинчи пардадаги мункайиб қолган, жулдур кийимдаги Ғарафий шаҳардан келиб, Ғадилага бойнинг буйруғи блан унинг қизи ўлдирилганлигини айтиши ва бева кампирга Ғалиманинг кўйлагини бериши томошабинни қаттиқ ҳаяжонлантиради. Бу эпизодлик рольлар артистлардан Садриева, Бадалова ва Абдуллаевларнинг ўз устларида жиддий ишлашлари натижасида спектакльда катта ўрин олганлар.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари Ш. Қаюмов (Заҳриддин), М. Ёқубова (Арина), Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. Юсупов (Ғалим), артистлардан И. Маликбоева (Розия), Ҳ. Юнусов (Содиқ) ва Р. Ҳакимов (Ҳасан) ижобий қаҳрамонларнинг ҳаққоний образларини яратганлар.

Спектакльнинг ютуқларидан бири — салбий образларнинг тўғри ҳал қилинишидадир. Улар орасида Сталин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР халқ артисти С. Табибуллаев ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғ. А'замов ижро этган Салоҳиддин бой ва дуохон табиб Ғиззат образлари, айниқса ажралиб туради.

Томошабин бу образларда Юнус ва бошқа камбағалларни оғир дард-аламларга дучор қилган, уларнинг бахтини ўғирлаган золим кишиларни кўради. Бу рольларнинг ижрочилари эксплуататор синфи вакилларининг ма'навий дун'ёси бўшлигини, аҳлоқий жиҳатдан тубан эканликларини ва ўлимга маҳкум этилганликларини усталик блан кўрсатиб берганлар.

Спектакльнинг муваффақиятли чиқишида музика ва бадиий безаклар ҳам катта роль ўйнаган. Татаристон АССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби композитор Жавдат Файзий асарга халқ қўшиқлари ва рақсларини усталик блан киритган. «Шамсиқамар» спектаклидаги музика асарнинг таркибий қисмидир. У, қаҳрамонларнинг ма'навий дун'ёларини, асарнинг ғоявий йўналишини ва эмоционал мазмунини очиб беришда катта роль ўйнайди. Ўзбекистон ССР халқ рассоми Х. Икромов ва рассом Л. Кондрад спектаклни бадиий жиҳатдан безашда татар халқининг миллий колоритини сақлашга ва табиат лавҳаларининг бойлиги ва гўзаллигини кўрсатишга муваффақ бўлганлар.

Спектакльда жиддий камчиликлар ҳам бор. Дастлаб шуни айтиш керакки, унда диннинг реакцион моҳияти охиригача очиб берилмаган. Спектакльнинг иккинчи ва учинчи пардаларида режиссёрлар ҳатто диннинг зарурлигини тасдиқлашгача бориб қолганлар. (Масалан, Шамсиқамарнинг Ғиззат блан никоҳи ўқилаётган саҳна).

Мулла дуо ўқиётганда Ҳафизнинг ғазаб блан қараб туриши ёки Юнусда динга нисбатан ишончсизлик ва нафрат уйғонишн каби моментлар, спектакль финалида эса Ҳасаннинг дадиллик блан динни инкор этиши каби ҳолатлар пьесада кенг ўрин олган бўлиб, улар режиссёрларга диннинг реакцион моҳиятини очишга, унинг бузғунчилик, порахўрлик сингари ярамас ҳаракатларга парда бўлиб хизмат қилаётганлигини очиб ташлаш учун катта имкониятлар берар эди. Лекин режиссёрлар пьесадаги бу детальлардан унумли фойдаланаолмаганлар. Бу моментлар спектакльда кейинги планга суриб қўйилган. Режиссёрлар диннинг урф-одат ва маиший картиналарига берилиб кетганлар. Бу, спектакльнинг жиддий, ғоявий камчилигидир.

Спектакльнинг жиддий нуқсонларидан яна бири пьесадаги асосий қаҳрамон — Шамсиқамар образининг бўш чиқишидадир. Пьесадаги бутун воқиалар асосан Шамсиқамар атрофида рўй беради. Унинг софдиллиги, гўзаллиги Салоҳиддин бойнинг диққатини ўзига жалб этган. Салоҳиддин бой Шамсиқамарни деб, Юнуслар оиласини қуритишга ва унга ҳисобсиз кулфатлар келтиришга қасам'ёд қилади.

Шамсиқамар иродали қиз, меҳнатсевар халқнинг содиқ фарзанди, муҳтожлик, қашшоқлик ва яшаш учун курашда чиниққан меҳнаткашларнинг вакили. Биринчи қарашда у дағал ва қўпол аёлдек бўлиб кўринса ҳам, ҳақиқатда оққўнгилли, меҳнатсевар кишидир. У, ҳамиша ҳақиқатни юзага чиқаришга ҳаракат қилади. Уни вақтинча шариат фатвосига биноан Ғиззатга эрга берганларида Шамсиқамар Ҳафизга бўлган муҳаббатига содиқ қолади. Шунинг учун ҳам Шамсиқамарнинг бой ва Ғиззат блан суҳбатидаги кескинлиги уларни ёқтирмаганлигининг натижасигина эмас, балки ижтимоий тартибларнинг адолатсизлигига қарши норозилигининг ифодасидир. Шамсиқамар характеридаги ана шу фазилатлар Ўзбекистон ССР халқ артисти Ҳ. Хўжаева ижросида ўз ифодасини топмаган. Тўғри, Ҳ. Хўжаева ба'зи ўринларда томошабинларни ҳаяжонлантиради. Лекин умуман олганда Шамсиқамар образи муваффақиятсиз чиққан. Режиссёрлар ва артистка татар хотинларининг типик образи бўлган Шамсиқамардаги характерли хусусиятлар, ўз фарзандини севучи она қалбининг улуғворлиги ва унинг эзучиларга қарши кучли нафрати каби муҳим моментларни очиб бераолмаганлар.

Спектакльда унинг темпи ва бадиий қийматини пасайтирадиган айрим парда ва кўринишлар бор. Масалан, биринчи пардадаги воқиаларнинг ривожида бирлик йўқ, тўртинчи кўриниш ва бешинчи пардада эса, воқиаларнинг ривожланишида равшанлик ва эҳтирос етишмайди. Бу парда ва кўринишлар чуқур психологик ҳаққоният асосида ҳал қилиниши лозим эди.

Асқад Мухтор ўзбек тили бойлигидан унумли фойдаланиб асарни жуда яхши таржима қилган.

«Шамсиқамар» спектакли ўзбек совет томошабинлари учун катта аҳамиятга эга. У, Татаристон деҳқон ва батракларининг ўтмишдаги оғир ҳаёти блан таништиради, хусусий мулкка асосланган жамиятнинг ваҳшиёна қонун-қоидаларини фош қилади. Шунинг учун ҳам катта мас'улиятли ва шарафли вазифани ўз устига олган театр коллективи спектаклдаги камчиликларни тугатиш устида яна ишлаши керак.

Ф. СОДИҚОВ.

Ғўзанинг эрта ҳосилга киришини та'минлаш учун барча тадбирларни ўз вақтида, сифатли қилиб амалга оширайлик!

Ўртасарой районидаги Сталин номли колхозда ғўза қатор оралари ўз вақтида сифатли қилиб ишланмоқда. МТСнинг илғор универсалчиси ўртоқ Акрам Мусаев ғўзани парвариш қилишда, айниқса маҳорат блан ишламоқда. У, кунига 10 гектардан ортиқ майдонда ғўза қатор ораларини культивация қилмоқда. **Суратда:** универсалчи ўртоқ **Акрам Мусаев.**

И. Глауберзон фотоси.

Илғор бригадада

Бу йил об-ҳавонинг ноқулай келиши туфайли Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхознинг ўртоқ Аспандиёр Асилов бошлиқ бригада ғўзаларини ҳам зарарлади.

Бригада а'золари бунинг олдини олиш учун чигитни қайта экишга киришдилар. Улар механизаторлар блан ҳамкорликда 53 гектар ернинг 34 гектарига чигитни квадрат-уялаб ва қолган ерларга торқаторлаб сифатли қилиб қайта экиб олдилар. Чигит текис униб чиқди. Бригада а'золари бутун куч ва имкониятларини ғўза парваришига қаратдилар, уни яганадан тезда чиқариб, культивация ва чопиқни сифатли ўтказмоқдалар. Ғўзалар биринчи суғоришдан кейин гуркираб ўсиб, совуқ урмаган ғўзалар даражасига етиб олди. Квадрат-уялаб экилган участкаларда узунасига ва кўндалангига икки марта ишлов берилди. Асосий ишлар механизация ёрдамида қилинганлиги учун, ишчи кучлари тежалди, ишнинг сифати яхшиланиб, унуми анча ошди. Бу соҳада илғор универсалчилардан Ч. Эрмекбоев, Ў. Жўлбоев ўртоқлар айниқса яхши кўрсаткичларга эришаётирлар.

Б. ПАРДАБОЕВ.

Дилшод қишлоғидан хат

ОЧЕРК

Қоқ туш, қуёш оловли нафас пуркимоқда. Кўчалар ва далалар худди қизиган тандирдай ҳароратли. Шу маҳал Оҳангарон дар'ёси блан азим Сирдар'ё қўшиладиган ерга жойлашган «Сталинчи» колхозининг 6-нчи бригада а'золари шудгордан чиқабошладилар.

Янги дала шийпони ариқ бўйидаги азамат толлар тагига қурилган. Бу ерда танларга ором берувчи муздек шаббода эсарди. Ариқда ажиб бир музикавий оҳанг блан бешик-бешик бўлиб оқаётган сув оромгоҳга алоҳида пайз бағишлаган. Юзлари анордай қизарган қизлар, йигитлар пешоналарида бўртиб турган маржон-маржон терларини артиб, сувлар сепилган супага, ариқ бўйидаги сўлим ерларга бирин-сирин ўтирабошладилар.

Хонтўра Тушанов ариқ бўйига чўнқайиб, юзини ювгач, шу ерга чордона қурди, сўнг жилваланиб оқаётган сувга ҳаёлчанг тикилиб қолди. Бригада бошлиғи Кубан Қолменов икки тол ўртасига қўйилган скамейкага ўтирди, у хомуш кўринарди. Ҳар куни Қолменов бригаданинг иши тўғрисида ёшларга хос ҳаяжон ва ҳаракатчанлик блан сўзлар, газета-журналлар ўқиб берар, суҳбатлар ўтказар, иш тўғрисида маслаҳатлашарди. Лекин бугун унинг юзида қандайдир нохушлик аломатлари бор эди. Бригадир кўрпачада чордона қурган Бухор Хайитбоевга, чеккароқда ёлғиз ўтирган Овмит деган йигитга ўхтин-ўхтин ғазабли назар ташларди. Шу ерда хизмат қилиб юрган кекса киши колхозчиларни супага, кўрпачага таклиф этди. Ариқ бўйида чордона қуриб ўтирган Тушанов қаттиқ хўрсинди ва «кўрпачага ишни қойил қилган ўтирсин, бизга шу ер ҳам бўлаберади» деди.

Бу киноя Бухор Хайитбоевга тегиб кетди. Жаҳил аралаш бидирлади.

— Мунча пичинг қилдингиз, ишлайманми, ишламайманми у менинг ишим-ку...

— Ҳали ҳам сенинг ишинг, ука. Ўз билганингча иш тутиб бригада а'золарининг оёқларига тушов бўлаяпсан-ку. Баракалла, ўз билганингдан қолма, шундан баража топасан, — Тушанов заҳархандали кулиб қўйди.

— Ҳой менга қара, сенда юз борми, тилингни бурро қилгунча пича уялсангчи. Кемага тушганнинг жони бир дейдилар. Сен ҳам қатордаман десанг аравани баравар тортишда, бу қандай номардгарчилик, — деди кескин оҳангда бригада бошлиғи Кубан Қолменов.

Супада, қизлар ўртасида ўлтирган Писангул Давранова сўзга аралашди.

— Бу кишига тил текизиб бўладими, сиркалари сув кўтармайди, терилари юпқароқ..., — Писангулнинг сўзидан кейин енгил кулги кўтарилди. Яна кимдир:

— Унақа азаматлар қўли блан эмас, тили блан ишлайди, гап десанг қоп-қоп иш десангиз... — Шийпонда кулги янгради.

Овмит блан Бухорнинг тиллари қичишган, оғизларини гапга жуфлаган бўлсалар ҳам яна бирнима дейишга ботинмадилар. Улар бошларини эгиб, ер чизиб ўтирар, яна бирнима дегундай бўлсалар ҳамма ундан ҳам қаттиқроқ хужум қилажагини ҳис қилардилар.

Ҳаркуни хушчақчақлик, иноқлик, ўйин-кулги блан ўтадиган дам олиш бугун кўнгилни хира қилучи аччиқ-терсик гаплар блан бошланди. Ўткир киноялар, зарда, ўшқиришлар, насиҳатомуз гаплар кетма-кет оқабошлади.

Бу бригада «Сталинчи» колхозида ғўза парваришида энг олдин бораётган эди. Ҳар беш кунда алмаштириб турадиган колхоз правлениеси блан колхоз бошланғич партия ташкилотининг кўчма Қизил байроғи ишда яхши кўрсаткичларга эришилгани учун уч беш кунликдан бери шу бригада қўлида эди. Бригада а'золари бундан кейин ҳам кўчма Қизил байроқни қўлдан бермаслик учун аҳд қилиб, яна ғайрат блан ишламоқда эдилар. Лекин бригада а'зоси Овмит блан Бухор бригада а'золарининг оёғидан тортди. Колхоз правлениеси бригаданинг иши яхши бўлса ҳам, ғўза икки марта парвариш қилинган бўлса ҳам бригадада Овмит блан Бухор каби прогулчи, дангасалар борлиги сабабли кўчма Қизил байроқни бу бригададан олишга, «шунча одамни иккита дангасага кучи етмапти» деб, уни Ўринбой Рустамов бошлиқ 3-нчи бригадага беришга қарор қилган. Бу воқиа бригада а'золарига жуда қаттиқ та'сир қилган, ҳозирги жанжалнинг боиси ҳам шу эди.

— Байроқнинг қўлдан кетгани ҳам майлия, аммо байроқни ўз қўлинг блан олиб бориб топшириш қийин экан. Мен шуларнинг ўзларига кўтартириб бормоқчи, уларнинг дидорларини учинчи бригада а'золарига ҳам кўрсатиб қўймоқчи эдим-у, кўриниш бермадилар-да, — деди бригада бошлиғи Қолменов. Унинг юзида изтироб, куйиниш аломатлари сезилиб турарди.

Бундан 4 йил илгари «Сталинчи» колхози Оққўрғон районида энг қолоқ ва камқувват колхоз ҳисобланарди. Бу колхозни бирор йил бўлса ҳам пахта тайёрлаш планининг бажарганини ҳечким эслайолмайди. Колхоз ташкилий-хўжалик жиҳатдан бўшашиб кетган, даромаднинг мазаси йўқ эди. Ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил кам, шунингдек ободончилик, колхозчиларга ғамхўрлик қилиш каби ишларга ҳечким э'тибор бермас эди. Колхозда меҳнат интизоми бўшашиб кетган, кишиларни меҳнатга онгли муносабатда бўлишларига эришиш ўрнига, собиқ раҳбарлар нуқул ма'муриятчилик блан иш кўрар эдилар. Район комсомол комитетининг собиқ секретари Нуртали Коржоулов бу колхозга раис қилиб сайланган вақтда юқоридаги аҳволни кўриб жуда ачинди, бу аҳволдан чиқиш йўлини топиш учун астойдил ишга киришди.

1950 йил март ойи, чигит экиш бошланган кезлар. Колхоз правлениеси тракторларни тўхтаб қолмаслиги учун ҳамма колхозчиларни бир жойга тўплаб ишлатишга, ер текислашга, уларга маиший шароит яратиб беришга қарор қилди. Янги раис Коржоулов, завхоз Анорбой Хусанқуловни чақириб, эртага қиладиган ишларни унга бирма-бир тушунтирди, иссиқ овқат ташкил қилишни қайта-қайта тайинлади. Хусанқулов кичкина сариғ муйлабини ўйнар экан:

— Хўп, бир гап бўлар, — деб мужмал жавоб берди.

— Йўқ, бир гап бўлар эмас, ҳозир сиз гўшт, ёғ, гурунчларни тайёрлаб қўйинг. Эрталаб қозон-товоқларни, бакларни олиб арава блан далага элтиб берасиз, ма'қулми?

— Тушунарли...

Хусанқулов раиснинг жон куйдириб айтган гапларини ўзига хос бепарволик блан совуққина тинглади, қўлидаги хивични ўйнаганича, чиқиб кетди, эртаси куни топшириқ бажарилмади. Анорбой Хусанқулов, «Раис ёш болаку» деб ўйлаб, қўшни район марказидаги бозорга жўнаб қолди. Далада ва'да қилинган иссиқ овқат бўлмади. Бу ҳодиса янги раисга қаттиқ та'сир қилди. Бирор вазифа топширилса «хўп» деб, аммо уни бажармасликка одатланиб қолган Хусанқуловга нисбатан қаттиқ чора кўрилмаса, яна интизомсизлик давом этабериши аниқ эди. Бундай пайтда чекиниб бўлмасди. Хусанқулов правление қарорининг бажармагани учун ишдан бўшатилди. Бу воқиадан сўнг шундай кайфиятда юрган ба'зи кишилар анча хуш'ёр тортиб қолдилар.

Илгари бригада бошлиқлари блан ҳечким ҳисоблашмасди, бригада а'золари бирор иши чиқиб қолса, тўппа-тўғри раисдан жавоб олиб кетар, ёки раис бригадада ишнинг қандай аҳволда эканлигини суриштирмай одамларни бошқа ишларга тайинлаб юбораверарди. Бригада бошлиқлари обрўсизланиб қолган эди. Янги раис Коржоуловга бу аҳвол ёқмади. Колхознинг ма'лум ишлабчиқариш участкасига жавобгар бўлган кишиларнинг шундай обрўсиз қилиб қўйиш мумкинми?! Бригада бошлиқлари обрўсиз бўлса, бригадада интизом бўладими? Бунга колхоз раҳбарларининг ўзлари йўл очиб бермаганми? Янги раис шулар тўғрисида ўйлар, ўзича аллаимнималарни муҳокама қилар экан, эндиликда бригада бошлиқларининг ролини, э'тиборини пасайтирадиган зарарли кайфиятларга барҳам бериш зарурлигини ҳис қилди. Бригада бошлиқларининг ролини оширишга зўр э'тибор берабошлади. Унинг олдига жавоб сўраб келган колхозчиларга:

— Бригада бошлиғингиздан сўранг, бригада иши учун, ҳосил учун, одамларни бошқариш учун жавобгар киши ўша, — дер эди.

Ба'зан колхозчиларга колхознинг ички имкониятлари ҳисобга олинмай ва'далар берилар, у дарҳол унитиларди. Эски раҳбарлар шунга одатланиб қолган эдилар. Уларнинг бу одатлари кейинги вақтда колхозчиларга аён бўлиб қолган, буни янги раис ҳам пайқаган эди. Шундай кезларда у Хусанқуловни иссиқ овқат ташкил қилмай бозорга кетиб қолганини эсларди. Демак колхозчилар кўп алданган, қуруқ ва'дага ишонмайдирган бўлиб қолган. Раис колхозчига бирнима десало, колхозчи ишонмаса, бундай аҳволда ишлаб бўладими? Бундай аҳволда колхозда ғалаба қозонишга имкон бўладими? Бригада бошлиқларининг обрўйини ва мас'улиятини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш, колхозчилардаги ишончсизликни йўқотиш, колхознинг умумий юксалишга эришиши учун ҳаммада ишонч ҳосил қилиш керак эди. Бунга, албатта, бирдан эришиб бўлмасди. Айниқса раисга «ёш болаку» деб қаровчилар ўртасида ишонч ҳосил қилиш анча қийин эди.

Раис ўзининг бу мулоҳазаларини ўртага ташлаб, колхоз активлари блан суҳбатлашар, маслаҳатлашарди. Қонтой Дўсанов 1939 йилдан бери колхоз ҳосилот советининг раиси бўлиб ишлайди. У тажрибали деҳқон, колхозчилар ишончига сазовор бўлган ҳаракатчанг киши эди. У раиснинг мулоҳазаларини иштиёқ блан эшитар экан, ўйчан жавоб берабошлади:

— Жуда тўғри ўйлапсиз, ука. Колхозимизнинг юзага чиқмай келаётганининг сабаби ҳам шу, бизнинг хатомиз ҳам шунда. Ҳамма баравар ҳаракат қилса, ўз ишига ишонса бўлади-да. Бизда бўлса колхоздан бирон даромад олишга ишонмайдиган, нуқул томорқада ўралашиб юрадиганлар кўп. Раис, ҳосилот, бригада бошлиқлари колхозчига бирнима деса хўп дейди-ю, яна билганини қилаберади.

Коржоулов дастлаб, колхоз активлари блан маслаҳатлашди. Интизомни мустаҳкамлаш бизнинг ишимиз, бунинг учун энг олдин ўзимиз интизомли бўлишимиз керак деб, улардан талаб қилар, солдатлик ҳаётидан ба'зи мисолларни айтиб берар эди. Ба'зан интизомсизларга нисбатан уставга мувофиқ қаттиқ қўллик блан чора кўришга тўғри келарди. Бу ишлар изчиллик, чидам блан амалга оширилди. Колхозда интизом бир мунча яхшиланди. Шу йили пахта тайёрлаш плани муваффақиятли бажарилди. Колхоз ҳар гектар ердан 16 центнердан ҳосил олиб, 1 миллион 300 минг сўм даромад қилди. «План тўлди» деган хабар колхозчиларни ғоят қувонтирди, ғайрат блан ишлашга илҳомлантирди.

Раис бир куни колхоз активларини йиғиб, келгуси йил плани ҳақида гапирабошлади:

— Бу йил планни бажардик. Лекин ҳар гектар ердан 16 центнердан ҳосил олдик, холос. Бировга айтишга ҳам уялади киши. План тўлғазди деган дабдабамиз катта-ю, ҳосилимиз кам. Ё бизнинг еримиз бошқа колхозларнинг еридан ёмонми? Ёнимиздаги совхозда 30 центнерга етказиб ҳосил олинаяпти-ку? Шунинг учун келгуси йилда биз камида ҳар гектар ердан 22 центнердан ҳосил олиш учун курашишимиз керак.

Раиснинг сўзи кўпчиликни ғайратлантирди, броқ айрим кишилар ваҳимага тушди:

— Бирданига 22 центнер-а, оғирлик қилар... иккинчи киши:

— Катта кетиб, уялиб қолмайлик, кучимиз етганига ва'да қилаверайликда...

Ҳосилот советининг раиси Қонтой Дўсанов раиснинг фикрини ма'қуллаб, юқори ҳосил олишга шубҳаланганларнинг фикрини қоралаб гапирди. Кўп тортишувлардан кейин раиснинг фикри ма'қулланди. 1951 йилда ҳар гектар ердан 22 центнер учун кураш бошланди.

Лекин ҳамон колхозчилар ўртасида интизомни бузиб, ўз майлича ишдан кетиб қолучилар учраб турарди. Шу хилдаги кишилар блан раис мулойим сўзлашарди:

— Ишга чиқмапсиз деб эшитдим, сабабини билолмадим. Бирор ишингиз чиқиб қолдими? Кам-кўстингиз бўлса айтинг, қўлимиздан келса ёрдам берамиз, деб чақиртирган эдим...

«Ёш бола десам катталардай бама'ни йигит экан-ку!» юмшарди ҳалиги колхозчи.

— Кечирасиз, шунақа бўлиб қолди-да, бундан кейин... — деб узур сўраб чиқиб кетарди.

Коммунистлар, активлар, агитаторлар колхозчилар ўртасида кўп иш олиб бордилар. «Колхозда интизом бўлмаса, ҳосил ҳам ошмайди, колхозчининг даромади ҳам кўпаймайди. Интизом яхши жойда ғайрат, ташаббус бўлади, ўткан йилгидай план тўлади, ҳамма бир ёқадан бош чиқариб ишлаши керак» деб тушунтирабошладилар. Бир киши прогул қилса, интизомни бузса, колхоз ишини орқага тортишини қайта-қайта тушунтирардилар. Шундай ҳодисалар рўй берса, дарҳол ўртада муҳокама қилинадиган, прогулчиларга колхозчиларнинг ўзлари кўплашиб та'сир ўтказадиган бўлдилар. Колхоз правлениеси эса бригада ишини прогулчилар кўпмиозлигига қараб баҳолайдиган бўлди. Бу усул колхозда интизомни мустаҳкамлайдиган кучли воситага айланди.

Мана шундай йўллар блан колхозчилар меҳнатга онгли муносабатда бўлабошладилар, дала ишларини қизитиб юбордилар. Колхознинг ривожланиши учун кенг йўл очиб юбордилар.

1951 йилда ҳам колхозда пахта тайёрлаш плани ошириб бажарилди, ҳар гектар ердан 22 центнер эмас, 24 центнердан ҳосил олинди. Колхоз 1950 йилга нисбатан 1 миллион бир юз минг сўм ошиқ даромад қилди. Шундан бери колхоз ҳар йили пахта планини бажарадиган бўлиб қолди, 1954 йилда пахта ҳосили яна ошди, 480 гектар ернинг ҳар гектаридан 1950 йилдаги 16 центнер ўрнига 29 центнердан ҳосил олинди ва қарийб 5 миллион сўм даромад қилинди.

Раис янги келган вақтда уни менсимаган, «иссиқ овқат ташкил қил» деса, бозорга жўнаб қолган, интизомсизлик қилган Анорбой Хусанқулов, Бухор, Овмит каби кишилар энди колхознинг жонкуярлари бўлиб қолдилар. Ҳозир раис пахта деса, Хусанқулов тахта, ғишт, шифер дейди. Ҳозир у қурилиш бригадасининг бошлиғи. Анорбой ака қўлидаги гавранни ўйнаб, янги қурилаётган ҳашаматли правление биносини, молхоналарни, мактаб, клуб биноларини ва бошқаларни бирма-бир кўздан кечирар, тош ташиётган машиналарни назорат қиларди, раиснинг сўзларини энди ихлос блан тингларди. Хусанқулов илгари шу колхозга раис бўлган эди. Лекин у ҳозирги ишлардан беҳад фахрланарди. У колхоз идораси олдида ўлтирган қарияларга гапирарди.

— Биз ҳам бир вақтлари раислик қилганмиз-у, лекин одамларнинг бошини бунчалик қовуштиролмаган эдик. Раисимиз ёш бўлса ҳам, анча доно экан...

— Рост, — деди қариялардан бири, — раисимиз ёш бўлса ҳам иш биларман, удабурра йигит экан, нима қилса ҳам ўқиганда. Муомилани билмаган одамга биров эргашадими? Мана қаранг анави куни санаб чиқсам қишлоғимиздаги 170 хонадондан 120 таси янги уйга кўчиб кирипти. Шундан қирқдан ошиғини колхоз қуриб берипти, яна мана шу идорани, мактабни, молхоналарни айтмайсизми?

— Анави куни бухгалтернинг гапини эшитиб қолдим, — деди иккинчи чол, — колхозимизнинг қўйлари шу раис келгандан бери 4 баробар ошипти-я, илгари чорвачилик ҳар йили зиён келтирарди. Қанча гапирсак арзийди, колхозимиз йўлга тушиб олди. Бўлмаса қанча раис бўлди, ҳеч кимни эсига боғ қилиш тушмаган эди, мана энди 10 гектар узумзоримиз ҳам бор.

— Йўлни айтмайсизми, йўлни, доим қишда батқоқ бўлиб кетарди. Раиснинг айтишига қараганда ҳар йили йўлга кўп пул кетар экан. Ўтган йили қиш вақтида трактор блан пахта ташиш учун 80 минг сўм сарфлабмиз. Мана ҳадемай 5 километрли тош йўл ҳам тайёр бўлади.

Ҳавода сузиб юрган олтин товоқдай ой икки мирза терак учида тик туриб қолганда қариялар хайрлашди.

Ҳозир «Сталинчи» колхозининг қишлоғи янги одат, янги ҳис, янги туйғулар блан, меҳнат ва ижод руҳида яшамоқда. Бу йил 480 гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун қилинаётган меҳнатнинг жўшқин тароналари қишлоқ бўйлаб тараннум қилмоқда. Районда, ғўза парваришида, ишнинг ҳамма турлари бўйича олдинда бормоқда. Баҳриддин Икромов, Жўрабек Қуролбоев, Мастура Эсонова, Ботирбек Содиқов, Ҳосият Чинозбекова, Сирға Шарипова сингари кетманчиларнинг, сувчиларнинг, Доврин Кузанбоев, Ибод Исмоиловга ўхшаган тракторчиларнинг ғайратлари ошиб-тошиб бормоқда. Ижодий меҳнатнинг тотли самараларидан баҳраманд бўлган бу қишлоқ аҳолиси завқ-шавқ блан, диллари шод ва мамнун яшамоқда.

Кенг, кўркам яшил пахта далаларида барқ уриб ўсаётган — яхши парвариш қилинган ғўзаларни кўрган кишининг диллари обод бўлади. Ижодий меҳнатга тобланган забардаст колхозчиларнинг кўтаринки руҳларини, меҳнатга иллиқ муҳаббатларини сезиб беҳад шодланиб кетади киши. Беихтиёр бу қишлоқни, у ердаги аҳил колхозчиларни кўриб, бу Дилшод қишлоғи экан, дегуси келади.

Босит ҲАЛИЛОВ.

Оққўрғон районидаги «Сталинчи» колхози.

Юқоричирчиқда ғўза парвариши қониқарсиз уюштирилган

Биз Фрунзе номли колхознинг ўртоқ Б. Бобоев бошлиқ бригадасига етиб келганимизда, соат ҳали 12 ҳам бўлмаган эди. Дала шийпонидан нарироқда икки «универсал» тўхтаб турипти. Бригададаги 41 кишидан чопиқда 10—15 киши ишламоқда, халос. Соя-салқин дала шийпонида бирнеча киши гаплашиб ўтиришипти. Булар — «чой қайнадими, йўқми, шундан хабар олгани келган» бригада бошлиғи Бозорбой Бобоев, «қандайдир части етишмай қолиб бузилган универсални четга чиқариб қўйган» механик Ю. Пак, «бир карта ғўзани соат 10 даёқ культивация қилиб, шундан бери дам олаётган» Р. Бўрихонов ва «билмасдан» обедга эрта чиқиб қолган кетмончи Шоназар Шосалимовлар эди. Шундай қилиб, бу бригадада қат'ий кун тартиби, кишиларга талабчанлик йўқ, аксинча хотиржамлик кайфияти авж олиб, меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Шунинг учун ишга жавобгарлик кам ҳис этилмоқда.

24 гектар ердаги ғўза яганадан қолган; культивация бўлса шошма-шошарлик блан номигагина ўтказилиб, ғўзаларни бегона ўтлар кўмиб юборган. Далада туплар сийрак, айрим эгатларда аҳ'ён-аҳ'ёнда биттаяримта ғўза зўрга кўзга ташланади. Кўпчилик карталардаги ғўзалар кўлоблатиб суғорилганлигидан кейин эгат ва пушталарни қатқалоқ босиб кетган.

Бундай аҳволни колхознинг 1,2,3-нчи бригадаларида ҳам кўрамиз. Қайси бригадага борманг, «бузилган» универсаллар бир четга суриб чиқариб қўйилган. Асосий ишчи кучлари тўла равишда ғўза парваришига жалб этилмаган. Ишнинг сифати ва норманинг бажарилиши устидан ҳечқандай контрольлик йўқ.

«Ўз ишини анча ўнглаб олган» Болта Тўлтабоев бошлиқ бригада далаларида аҳвол, айниқса ёмон. «Яккаю-ягона универсал» бузилиб ётипти, чопиқда эса, жуда кам киши ишламоқда, 15 гектар ердаги ғўза яганасиз қолган. Катта-катта карталардаги ғўза қатор оралари ўз вақтида культивация қилинмаганлиги сабабли ўт босиб, қатқалоқ бўлиб ётипти. Культивация ва чопиқни ўз вақтида ўтказиб бегона ўтларни йўқотиш ўрнига, бригада бошлиғи, илгари бу ерларга каноп-жут экилар эди, шу сабабли ер серўт бўлиб қолган, деб важ қилади.

Шундай қилиб, Фрунзе номли колхозда ғўза парваришига ўтакетган даражада бепарволик блан қаралмоқда. Меҳнатни ташкил этишда, техника ва кучлардан тўғри, тўла фойдаланишда етарлик раҳбарлик қилинмаётир. Звено ва бригадалар ўртасида социалистик мусобақа ташкил этилмаган. Колхозчи ва механизаторлар ўртасида оммавий-сиёсий иш олиб борилмаётир.

Бунинг устига бригада ва звено бошлиқларига нисбатан талабчанлик йўқ, планларнинг бажарилиши юзасидан контрольлик ўрнатилмаган. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ғўза парваришида Фрунзе номли колхоз раҳбарлари йўл қўяётган хато ва камчиликлар бошқа колхозларда, жумладан 1-нчи МТС зонасидаги «Меҳнат бирлик», «III Интернационал», Жамбул номли колхозларда ҳам юз бермоқда. Бу колхозларда ҳам ғўза парвариши кечикмоқда, механизация ва меҳнат ресурсларидан тўғри ва унумли фойдаланилмаётир.

Колхозларда ғўза парваришининг ёмон аҳволдалигига МТС раҳбарлари ҳам айбдордирлар. Чунки, арзимаган қисмлар йўқлиги туфайли универсаллар ишламай қолаётир. МТС директори ўртоқ А. Қосимов колхозларнинг ҳақли талабига «ана-мана» деб келмоқда. Бу ҳол ҳақиқатан ҳам ғўза парвариши даврида МТС раҳбарларининг қониқарсиз ишлаётганлигини, колхозларда ишни тўғри ташкил этишга ёрдам кўрсатмаётганликларини, агрегатларнинг тўхтовсиз ишлашини та'минлаш масаласига жиддий э'тибор бермаётганликларини кўрсатади.

Юқоричирчиқ район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари колхозлардаги ғўза парваришида йўл қўйилаётган хато ва камчиликларни тезда бартараф қилиш чораларини кўришлари керак.

У. ИСРОИЛОВ.
М. УМАРОВ.

Мўл ҳосил учун курашамиз

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарори социалистик қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида колхозчиларимиз олдига муҳим вазифаларни қўйди. Пленум қароридан илҳомланган колхозимиз а'золари бу йил 455 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектаридан 26 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ғўза парвариши қизғин бораётган шу кунларда коммунистлардан Жўра Исломов, Ҳайдарали Расулев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригада а'золари илғор ўринларни эгаллаб бормоқдалар. Ҳозир Абдувалиота Тошматов, Собира Умарова, Ҳосият Укибоева ўртоқлар бошлиқ илғор звенолар ўз участкаларидаги ғўзаларни иккинчи чопиқдан тўла чиқариб, учинчи чопиқни бошлаб юбордилар. Ғўза парваришининг ҳартомонлама кучайтирилишида Оққўрғон 2-нчи МТСининг механизаторлари колхозчиларга яқиндан амалий ёрдам бермоқдалар.

Биз колхоз а'золари ўртасида социалистик мусобақани ҳартомонлама кенгайтириб юбориш, партия ва ҳукуматимизнинг социалистик қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини кенг тушунтириш, колхозчилар блан мунтазам суратда турли темаларда жонли ва мароқли суҳбатлар ўтказиш натижасида ана шу ютуқларни қўлга киритмоқдамиз.

Колхозимиз бошланғич партия ташкилоти пахтадан юқори ҳосил етиштириш ва меҳнат унумини ошириш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширмоқда. Ташкилотимиз ҳисобидаги 14 агитатор колхозчилар ва чорвадорлар орасида мунтазам равишда оммавий-сиёсий ишлар олиб бормоқда. Коммунист Ю. Холжигитов, У. Тўраев, комсомоллардан Н. Ҳайдаров, М. Аҳмедов, А. Жангабоев ўртоқлар сингари агитаторлар бригада а'золарига ҳар куни янги газета ва журналлардан хабар ҳамда мақолаларни ўқиб берадилар, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун курашадилар.

Колхозчилар ўртасида оммавий-ташкилий ва сиёсий ишларнинг яхши йўлга қўйилиши туфайли ишга кечикиб чиқучилар ва прогулчилар сони камайиб, меҳнат унумдорлиги ҳам анча ошди. Бригада, звенолар орасида социалистик мусобақани янада авж олдириш учун кўчма Қизил байроқ та'сис этилган. Кўчма Қизил байроқ 5 кунлик иш якунига қараб, илғор бригада ва звеноларга берилади.

Бригада дала шийпонларида чиқариладиган «Жанговар варақа»лар ва колхоз деворий газетаси ҳам ишимизнинг кундан-кунга яхшиланиб бориши учун ёрдам бермоқда. Чунки бу «Жанговар варақа»лар ва деворий газетада илғорлар тажрибаси кенг пропаганда қилиниб, камчиликлар кескин танқид остига олинади.

Колхозимиз а'золари ғўза парваришини муваффақият блан давом этдирадилар ва пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятни шараф блан бажариш учун астойдил ҳаракат қиладилар.

Тостанбек МАНБЕТОВ,
Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхоз бошланғич партия ташкилоти секретарининг ўринбосари.

Квадрат-уялаб чигит экқан бригадада

Бригадир бир туп ғўзадаги 3—4 шонага меҳр блан қарар экан, ҳайрият деб мийиғида кулиб қўйди. У киши Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг 68 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экқан бригадани бошқараётган ўртоқ Тўйчиев эди.

Тўйчиев йил бошида, экиш плани тасдиқланаётганда биринчи бўлиб, «Биз бригадамиздаги ҳамма ерга квадрат-уялаб чигит экамиз ва ҳар гектаридан 40 центнердан пахта берамиз» деб социалистик мажбурият олган эди. Ана шу социалистик мажбуриятни шараф блан бажариш учун бригада а'золари ишга фидокорона киришдилар.

Об-ҳавонинг ноқулай келиши, бригада ғўзаларига катта зарар келтирди. Броқ, улар мутлақо тушкуниликка тушмадилар. Сел олган ғўзалар ўрнига қайтадан чигит экдилар, уни тезда ундириб олиш учун барча амалий тадбирларни кўрдилар. Бригада а'золари ғўза парваришига барвақт киришиб, уни нормал ва бақувват ўсишини та'минлайолдилар.

Ўртоқ Тўйчиев участкасидаги яшил квадратларга ҳавас блан тикиларкан, гоҳгоҳ қўшни бригаданинг ғўзасига ҳам назар ташлар, у пайкалдаги ғўзаларнинг ҳам шонасини санаб кўрарди. «Камроқ» ҳа... У, ҳарҳолда ўзининг ғўзасидан мамнун эди. Унинг бригадасидаги ғўзалар парвариши агротехника қоидаларига асосан ўтказилмоқда. Хонзода Бойназарова бошлиқ звенонинг ғўзалари айниқса мўл ҳосилдан дарак бермоқда. 24 гектар ердаги ғўза ёппасига шоналаб, гуркираб ўсмоқда.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг пахтакорлари бу йил 1131 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 34 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Меҳнатсевар колхозчилар олинган бу мажбуриятни шараф блан бажариш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Ф. УСМОНОВА.

Шоналар гулга айланмоқда

Ўртасарой районидаги Сталин номли колхознинг меҳнатсевар колхозчилари ғўза парваришини кун сайин авж олдирмоқдалар. Колхозчилар яқинда бўлиб ўтган мажлисда ўзаро текшириш бригадаларининг берган маслаҳатлари асосида ғўза парваришини кучайтириш тадбирларини белгилаб чиққан эдилар. Шу кунларда барча майдондаги ғўзаларни икки марта чопиқ ва ўғитлашдан, уч марта сифатли культивациядан ҳамда сувдан чиқарилди. Натижада ғўзалар яхши ривожланмоқда. Ҳозир олди ғўзалар гуллайбошлади. Айниқса, ўртоқ А. Орзиев бошлиқ бригаданинг 58,5 гектар пахта майдонининг 35 гектарида ғўзалар эрта гулламоқда. Бригаданинг азамат пахтакорлари ғўзанинг бундан кейинги парваришини ҳам сифатли ўтказиб, ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун курашмоқдалар. Шу бригаданинг илғор сувчиси Фозил Алимов суғоришни уюштиришда бошқаларга намуна бўлмоқда. Бу моҳир сувчи кунига нормадаги 1,25 гектар ўрнига 2,5—3 гектар ердаги ғўзани қондириб суғораётир. Бригаданинг бошқа а'золари ҳам кундалик иш нормаларини ошириб бажармоқдалар.

К. СУЛТОНОВ.

Уста пахтакор Дўстбек Тўрабеков звеносида

Сирдар'ё районидаги Каганович номли колхоз илғор колхозлардан бири ҳисобланади. Уста пахтакор Дўстбекота Тўрабеков бошлиқ звено а'золари бирнеча йилдан бери пахтадан юқори ҳосил етиштириб, колхозчилар ҳурматига сазовор бўлаётирлар.

— Биз, — дейди Дўстбекота, — ишни мўл ҳосилнинг гарови бўлган кузги шудгордан бошлаб, ҳарқайси мавсумда ўтказилиши лозим бўлган тадбирларни ўз вақтида тўла ва сифатли амалга оширамиз. Шунинг учун ҳам ҳар йили пахтадан юқори ҳосил олишга эришаётирмиз.

Звено а'золари бу йил 22 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун бутун куч ва имкониятлардан тўла ҳамда унумли фойдаланмоқдалар. Улар ғўзанинг иккинчи комплекс парваришдан чиқардилар. Ҳозир звено а'золари ўз муваффақиятларини мустаҳкамлаш учун ишни тўғри уюштириб, ғўзанинг учинчи комплекс парваришини тугаллаш олдида турииптилар. Звенонинг барча ғўзаси текис шоналаб, барқ уриб ўсмоқда.

Б. ТЕШАБОЕВ.

В. М. МОЛОТОВ Сан-Францискога келди

САН-ФРАНЦИСКО, 19 июнь. (ТАСС махсус мухбири). БМТ Устави имзоланган кунга 10 йил тўлиши муносабати блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясида қатнашмоқ учун СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари ва СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов бошлиқ Совет Иттифоқи делегацияси кеча Сан-Францискога келди.

Вокзалда В. М. Молотовни ва СССР делегацияси а'золарини БМТ бош секретарининг вакили — БМТ секретариати протокол бўлимининг бошлиғи Денуэ, АҚШ президентининг ва давлат секретарининг вакили — Давлат департаменти протокол бўлими мудирининг ўринбосари Пэрс ва Сан-Франциско шаҳрининг вакили — БМТ юбилей сессиясини ташкил қилучи шаҳар ижроия комитетининг раиси Роберт Грос кутиб олдилар.

В. М. Молотов Сан-Францискога келиши блан қуйидаги баёнотни қилди:

«Совет Иттифоқининг буерга келган делегациясига э'тибор берганлигингиз учун ташаккур изҳор қиламан.

Сиз орқали Сан-Франциско аҳолисига — Бирлашган Миллатлар Ташкилоти та'сис қилинган шаҳарнинг аҳолисига самимий табрик топширишимга рухсат этгайсиз».

В. М. Молотов ва совет делегациясининг а'золари Нью-Йоркдан Сан-Францискога келаётган вақтда йўл-йўлакай Чикагода тўхталиб, унда шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари ва бирқанча корхоналари блан танишдилар.

Жаҳон Тинчлик Ассамблеяси олдидан

ХЕЛЬСИНКИ, 19 июнь. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг а'золари: бош секретарь Жан Лаффит (Франция), Изабелла Блюм (Бельгия), Винсент Данкен Жонс (Англия), Пантелеймон Гуляев (СССР), Ли И-ман (Хитой), Фольярези (Италия), Альфредо Варела (Аргентина), Хорхе Саламея (Колумбия) Жаҳон Тинчлик Ассамблеясининг ишида қатнашмоқ учун буерга келдилар.

Жанубий Африка Иттифоқи халқлари конгрессига Чжоу Энь-лайнинг мактуби

ПЕКИН, 18 июнь. (ТАСС). Негр миллий конгресси, Ҳинд миллий конгресси, Жанубий Африка демократлар конгресси ҳамда Жанубий Африка Иттифоқидаги рангли халқлар ташкилоти ташаббуси блан 25 июньда чақирилмоқчи бўлган Жанубий Африка Иттифоқи халқлари конгресси муносабати блан Хитой Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай конгресс Секретариати номига табрик телеграммаси юборди. Телеграммада бундай дейилади: Мен хитой халқи номидан Жанубий Африка халқлари Конгресси чақирилишини табриклайман ва ирқий камситилишга қарши чиқмоқ ҳамда озодликка ва демократик ҳуқуқларга эришмоқ учун Жанубий Африка Иттифоқидаги турли миллат кишиларини ва аҳолининг барча табақаларини жипслаштиришда Конгрессга муваффақиятлар тилайман.

Осиё ва Африка мамлакатлари конференцияси мустамлакачиликни ва ирқий камситишни қаттиқ қоралаган эди. Хитой халқи Осиё ва Африкадаги бошқа мамлакатлар ҳамда бутун дун'ё халқлари блан бирликда Жанубий Африка Иттифоқи халқларининг олиб бораётган адолатли курашини бундан буён ҳам аввалгидек қўллаб-қувватлайверади.

Чжоу Энь-лайнинг бу телеграммаси Конгрессни чақириш ташаббусчилари бўлган мазкур ташкилотлар томонидан юборилган мактубга жавобан юборилди.

В. М. Молотовнинг Сан-Францискода бўлиши

САН-ФРАНЦИСКО, 19 июнь. (ТАСС махсус мухбири). БМТнинг юбилей сессиясида қатнашучи СССР делегациясининг бошлиғи, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ва СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов бугун БМТнинг бош секретари Даг Хаммаршельд блан учрашди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти секретариати биносида ўтказилган бу учрашув вақтида Совет Иттифоқининг БМТдаги доимий вакили А. А. Соболев ҳозир бўлди.

В. М. Молотов ЮФХР делегацияси шарафига зиёфат берди

САН-ФРАНЦИСКО, 19 июнь. (ТАСС махсус мухбири) БМТнинг юбилей сессиясида қатнашучи Совет Иттифоқи делегацияси бошлиғи, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ва СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов бугун Югославия Федератив халқ республикасининг БМТ юбилей сессиясида қатнашучи делегацияси шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Югославия томонидан ЮФХР ташқи ишлар бўйича давлат секретари Коча Попович, Югославиянинг АҚШдаги элчиси Лео Матес, Югославиянинг БМТдаги доимий вакили Йоже Брилей ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Совет томонидан СССР Ташқи ишлар министрининг ўринобсари Н. Т. Федоренко, Украина ССР Ташқи ишлар министри Л. Ф. Паламарчук, Белоруссия ССР Ташқи ишлар министри К. В. Киселев, СССРнинг АҚШдаги элчиси Г. Н. Зарубин ва Совет Иттифоқининг БМТдаги доимий вакили А. А. Соболев ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда БМТ бош секретарининг ўринбосари И. С. Чернишев ҳам ҳозир бўлди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

Совет делегацияси Жаҳон Тинчлик Ассамблеясига жўнаб кетди

Тинчлик тарафдорларининг май ойида бўлиб ўтган Бешинчи Бутуниттифоқ конференциясида Жаҳон Тинчлик Ассамблеясига совет делегацияси сайланган эди. Бу делегация составн совет жамоатчилиги кенг доираларининг вакилларидан иборат.

Делегатлар орасида Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси Н. С. Тихонов, ёзучилардан А. Е. Корнейчук, И. Г. Эренбург, А. А. Фадеев, А. А. Сурков, К. А. Федин, В. Л. Василевская, академиклардан А. Н. Несмеянов, В. А. Амбарцумян, Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети президиумининг а'золари З. А. Лебедева, М. И. Котов, В. Г. Блаженов, И. Е. Глушченко, ВЦСПС секретари Н. В. Попова, СССР Савдо палатасининг раиси М. В. Нестеров, кинорежиссёр Г. В. Александров, СССР халқ артисти С. В. Образцов, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти правлениесининг раиси А. И. Денисов, Совет ёшлари антифашист комитетининг раиси С. К. Романовский, руҳонийлардан Крутицкий ва Коломна митрополити Николай, евальгельчи христиан-баптистлар Бутуниттифоқ кенгашининг бош секретари А. В. Карев, лютеран черковининг архиепископи (Эстония ССР) Я. Я. Кийвит, муфти Шокир Хиялиддинов, РСФСР Педагогика фанлари академиясининг вице-президенти Н. К. Гончаров, журналистлардан В. П. Терешкин, Б. Р. Изаков, Н. И. Кримова, «Завети Ленина» колхозининг (Курган области) дала мудири Т. С. Мальцев, «Красний виборжец» (Ленинград) заводининг токарь-разметчиги Г. М. Дубинин, қаҳрамон она А. Г. Балашова, Тинчликни ҳимоя қилиш Карел-Фин комитетининг раиси В. Э. Суни, Шарқшунослик институтининг директори А. А. Губер, композитор Д. Б. Кабалевский, «В защиту мира» журналининг редактори П. А. Вишняков ва бошқа жамоат арбоблари бор.

Совет делегацияси 22 июньда очиладиган Жаҳон Тинчлик ассамблеяси ишларида қатнашиш учун 19 июньда Хельсинкига жўнаб кетди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг таклифига мувофиқ, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг раиси В. Т. Лацис ҳам совет делегацияси составида Ассамблеяга жўнаб кетди.

Ленинград вокзалида совет делегатларини, шунингдек Хитой Халқ Республикаси, Албания, Мўғулистон Халқ Республикаси ва Руминиянинг Хельсинкига поездда жўнаб кетган делегатларини Тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитетининг а'золари, Москва жамоатчилиги ва матбуот вакиллари кузатиб қолдилар. (ТАСС).

Лидицеда „Тинчлик ва дўстлик боғи“нинг тантанали суратда очилиши

ПРАГА, 19 июнь. (ТАСС). Бундан ўнуч йил илгари гитлерчилар Лидице қишлоғини ер блан яксон қилган эдилар. Бугун бу қишлоқда «Тинчлик ва дўстлик боғи» тантанали суратда очилди. Лидицега Чехословакиянинг ҳамма қисмидан минглаб меҳнаткашлар келдилар. Буерга Чехословакия ҳукуматининг делегацияси, Миллат мажлисининг раиси Зденек Фирлингер, Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг Сталинград шаҳар Совети раиси ўринбосари Е. И. Обухов бошчилигидаги делегацияси, «Лидице яшайди» деган инглиз комитети раиси Барнет Штрос бошчилигида Буюк Британия делегацияси, Польша, Германия, Италия, Япония ва бошқа мамлакатлардаги тинчлик тарафдорларининг делегациялари ҳам келдилар.

Тантанали маросим бошланиши олдидан қаҳрамонларнинг Лидицедаги ўртоқлар мозорига неча ўнлаб гулчамбар қўйилди.

Лидицеда «Тинчлик ва дўстлик боғи»ни ташкил этучи Чехословакия комитетининг раиси профессор И. Громадка «Тинчлик ва дўстлик боғи»нинг очилишига бағишланган тантанали маросимни қисқача кириш нутқи блан очди.

«Тинчлик ва дўстлик боғи»ни ташкил этучи Чехословакия комитети раисининг ўринбосари Е. Лефлерова тинчлик учун курашга ва Лидице қурбонлари хотирасига бағишлаб нутқ сўзлади. Е. Лефлерова лидицели аёл бўлиб, немислар концентрацион лагерида маҳбус бўлган эди.

Табрик нутқлари сўзлаган Барнет Штрос (Англия), Е. И. Обухов (СССР), «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Сталин мукофоти лауреати, профессор Икуо Ояма (Япония) ва четэл делегацияларининг бошқа раҳбарлари тинчлик тарафдорлари янги урушга йўл қўймасликка, халқлар ўртасида дўстликни янада зўр бериб мустаҳкамлашга якдиллик блан интилаётганликларини ва Лидице, Варшава, Ковентри, Сталинград, Орадур фожиасининг янада кенг миқ'ёсда такрорланишига йўл қўймаслик учун бутун чорани кўришга якдиллик блан интилаётганликларини уқтириб ўтдилар.

Тантанали маросим қатнашчилари Лидице қурбонларининг васиятларига содиқ бўлиб қолиш ҳақида қасам'ёд қилдилар. Ана шу қасамномани Лидице Миллий комитетининг раиси Ружена Красова ўқиб берди.

Садоқат тўғрисидаги қасамномада, жумладан, қуйидагилар айтилади: Биз, иккинчи жаҳон урушидан кейин ўн йил ўтган бир пайтда, дун'ё янги уруш хавфи остида қолган кунларда Лидицеда «Тинчлик ва дўстлик боғи»ни барпо қилмоқдамиз. Агар янги уруш бошланса, у илгари бўлиб ўтган ҳамма урушлардан кўра мудҳишроқ ва даҳшатлироқ бўлур эди. Агрессорлар халқларга атом уруши блан таҳдид қилмоқдалар ва Лидицени ер блан яксон қилган кишиларни яна қуроллантирмоқдалар. Лидице қурбонларини — эркаклар, хотин-қизлар ва болаларни ҳурмат блан эсга олиб, янги Лидице қишлоғининг ҳурмати-шуҳрати учун (бу қишлоқ яшамоқда ва яшайди) бутун дун'ёдаги барча соф виждонли ва тинчликсевар кишиларга қуйидаги чақириқ блан мурожаат қиламиз:

Оналарнинг янги урушда ўз ўғилларидан, хотинларнинг — ўз эрларидан ва болаларнинг—ўз оталаридан жудо бўлиб яна кўзёш тўкишларига йўл қўймангиз. Тайёрланаётган атом урушига қарши ва Ғарбий Германиянинг милитаризация қилинишига қарши курашда ўз кучларингизни бирлаштирингиз, дун'ё халқларининг янги уруш гирдобига ташланишига йўл қўймаслик учун қат'ий курашингиз. Янги уруш бўлган тақдирда, Лидицеда, Орадурда, Варшавада, Хиросимада ва бошқа шаҳарларда рўй берган жиноятлар яна такрорланган бўлур эди. Атом энергияси кишиларни қириш мақсадлари учун эмас, балки аксинча, инсониятнинг бу гениал кашфиёти ер юзида ҳаётни янада яшнатишга хизмат қилиш учун курашингиз.

«Тинчлик ва дўстлик боғи»да яқин ва узоқ неча ўнлаб мамлакатдан келтирилган гуллар мавж уриб ўсади. Бу боғ софвиждонли барча кишилар учун халқларнинг тинч ва дўст бўлиб яшашга қат'ий интилаётганликларини кўрсатучи символ бўлсин, ўлимга қарши, яшаш учун кураш символи бўлсин.

Е. Лефлерова асосий аллея орқали тортилган лентани қирқади. «Тинчлик ва дўстлик боғи» очилди. Бу боғни барпо қилишга 30 дан ортиқ мамлакат қатнашишни истаганлигини билдирган эди. Бу боғда Совет Иттифоқидан, Англиядан, Хитой Халқ Республикасидан, Польша, Франция, Япония, Италиядан ва бошқа мамлакатлардан юборилган 17 минг туп атргул ўтқазилди. Лидицедаги Тинчлик ва дўстлик боғи инсониятнинг тинчлик учун, халқлар дўстлиги учун курашга олижаноб интилишини ифода этади.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

«Спартак» стадионида СССР биринчилиги учун «Б» класс бўйича футбол мусобақаси. **Суратда:** Тошкент «Спартак» командаси блан Тбилиси офицерлар уйи футболчилари ўйнамоқда. **Р. Шамсутдинов** фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Спортакчиларнинг ғалабаси

19 июньда Тошкент «Спартак» стадионида СССР биринчилиги учун «Б» класс бўйича навбатдаги учрашув бўлди. Бунда Тошкент «Спартак» командаси блан Тбилиси офицерлар уйининг футболчилари учрашдилар.

Ўйин жиддий кураш вазиятида бошланди. Спартакчилар ташаббусни тезда ўз қўлларига олдилар. Меҳмонлар ҳимоячисининг қўпол ҳаракатига биноан судья ўйиннинг учинчи минутида штраф белгилайди. Н. Юшков тўпни меҳмонлар дарвозасига киритади. Ҳисоб 1:0 бўлади. Бу ҳол меҳмонларни жиддийроқ ўйнашга мажбур этади. Икки томон ҳарқанча ҳаракат қилса ҳам ўйиннинг биринчи ярмида натижа ўзгармайди.

Ўйиннинг иккинчи ярмида меҳмонлар қизғин ҳаракат қиладилар, ҳатто спартакчилар учун бирқанча хавфли ҳужумлар ҳам бўлди. Спартакчилар бу ҳужумларни қайтардилар. Лекин ўйиннинг саккизинчи минутида меҳмонлар ҳисобни бараварлашга муваффақ бўлдилар. Шундан кейин кураш янада жиддий тус олди. Иккала команда ҳам зўр маҳорат ва ғайрат блан ўйнаб, ҳисобни ошириш учун астойдил ҳаракат қилди. Ўйиннинг ўнтўққизинчи минутида Юшков бурчакдан туриб тўпни рақиблар дарвозасига тепади. Шу пайт 10-нчи номерли Слепцов бир сакраб, учиб келаётган тўпни боши блан дарвозага буриб юборади. Ўйин 2:1 ҳисоби блан Тошкент спартакчилар командаси фойдасига ҳал бўлди.

Район спартакиадаси

Яқинда Қорасув район «Пахтакор» спорт жамиятининг спартакиадаси бўлиб ўтди. Спартакиадада спортнинг ҳархил турлари бўйича мусобақалар ўтказилди.

Биринчи бўлиб Жданов ва Максим Горький номли колхоз футболчилари учрашдилар. Бу учрашувда 2:0 ҳисоби блан Жданов номли колхоз футболчилари ғолиб чиқдилар. «Коминтерн». «XVIII партс'езд» колхозлари ўртасидаги ўйин эса, 4:3 ҳисоби блан «XVIII партс'езд» спортчилари фойдасига ҳал бўлди. Жданов номли. Ворошилов номли колхозлар ўртасидаги ўйинда Жданов номли колхоз футболчилари 5:0 ҳисоби блан ғолиб чиқдилар. Волейбол бўйича ўтказилган мусобақалар ҳам қизғин вазиятда ўтди.

Эркаклар ўртасида юз метрга югуриш бўйича ўтказилган мусобақаларда Юсупов (Свердлов номли колхоз), Исроилов (Калинин номли колхоз), Корабельников ва Пиригулов (Жданов номли колхоз) ўртоқлар яхши натижаларга эришдилар. 25 километр масофага ўтказилган велосипед пойгасида Бобоев (Жданов номли колхоз) биринчи ўринни олди.

Шунингдек, диска ирғитиш, граната отиш, миллий кураш каби спорт турлари бўйича ҳам мусобақалар бўлди.

Мусобақа ғолибларига «Пахтакор» спорт жамияти район советининг мукофотлари топширилди.

С. МУҲИДДИНОВ.

Теннис мусобақаси

«Энергия» кўнгилли спорт жамиятининг биринчилиги учун 7 кун давом этган шахсий ва команда мусобақалари тугади. Айлана системасидаги стол тенниси бўйича команда биринчилиги учун бўлган мусобақада жамиятнинг марказий теннис секцияси биринчи ўринни олди. Ремонт-механика заводининг теннисчилари иккинчи ўринга чиқдилар. Учинчи ўринни эса, электротехника заводининг спортчилари олдилар.

Шахсий биринчиликда қатнашган 16 ёшли Борис Фрияман юксак маҳорат кўрсатиб, ўз тенгқурлари орасида яхши натижага эришди. У, теннис техникасини тўла қўллаб, республикада кўзга кўринган теннисчилар А. Грозман ва В. Белоцерковскийлардан ташқари, ҳамма учрашувларда муваффақият қозониб, учинчи ўринни олишга муваффақ бўлди. Александр Гроссманга теннис бўйича чемпион номи берилди. Белоцерковский эса, иккинчи ўринни олди. Хотин-қизлар орасида Анна Волкова биринчи ўринни, Анна Рубанова иккинчи ўринни эгалладилар.

Юзкатакли шашка бўйича Ўзбекистон биринчилиги учун

Ўнбиринчи турда Александров Козловга ютқазди. Давидов — Берштейн, Яворский—Кабаков ўйини дуранг бўлди. Ёқубов Ютландов устидан ғалаба қозонди. Черкасский Ҳейфга, Круглов Шокировга ва Назаров Гуляевга ютқазди. Канишчикер — Гавриленко ўйини дуранг бўлди.

Ўниккинчи тур блан мусобақанинг иккинчи этапи бошланди. Москвали Козлов Ёқубов устидан ғалаба қозониб, турнир таблицасида олдинда бормоқда. Гавриленко Шокировни, Канишчикер Ютландовни, Берштейн Яворскийни ютди. Кабаков Черкасский устидан, Круглов Назаров устидан ғалаба қозонди. Хейф—Гуляев ва Давидов—Александровлар ўйини дуранг бўлди. Шундай қилиб, мусобақа охиригача яна уч давра қолди.

Шундай қилиб, 9 очко олган Козлов ва 8,5 очкога эга бўлган Давидовлар олдинда бормоқда.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

Ёнғинга қарши тадбирларга жамоатчиликни кенгроқ жалб қилайлик

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ёнғиндан сақлаш органлари зиммасига ёнғинга қарши тадбирлар ўтказишдек жиддий вазифаларни юклаган. Чунки ҳарбир кичик ёнғин ҳам давлатга ёки айрим гражданларга катта зарар етказиши мумкин. Бизнинг мамлакатимизда ёнғинга қарши тадбирларни кучайтиришга катта э'тибор берилмоқда, ҳарқандай ёнғин чиқишининг олдини олиш талаб қилинмоқда, бунинг учун янги техника блан та'минланган Давлат ёнғин назорати ва ўт ўчириш командалари ташкил қилинган. Бу командалар Ватан олдидаги ўз бурчларини виждонан бажариб, социалистик мулк ва гражданларнинг шахсий мулкларини ёнғиндан сақлаш чораларини кўрмоқдалар.

Шуни айтиш керакки, ёнғинларнинг олдини олишда жойларда ўтказилаётган тадбирлар муҳим роль ўйнайди. Броқ жойларда, айниқса, саноат корхоналарида ёнғинга қарши ўтказилаётган тадбирларни етарли даражада, деб ҳисоблаб бўлмайди. Айрим жойларда ёнғин чиқиб турганлиги ёнғинга қарши курашдек муҳим ишга етарли аҳамият берилмаётганлиги ва режимнинг элементар қоидалари бузилаётганлигини кўрсатади.

Ёнғинга қарши ўтказиладиган тадбирларнинг муҳимлигини жойларда тўғри тушунтирилса, бу тадбирларни амалга оширишда меҳнаткашларни кенг равишда қатнаштирилса, биз халқ мулкини тўла сақлаш вазифасини бажараоламиз.

Саноат корхоналарида, қурилишларда, омборларда, совхоз ва МТСларда ташкил қилинган кўнгилли ўт ўчириш дружиналари жамоатчиликни ёнғинга қарши тадбирларга жалб қилишнинг асосий формаларидан биридир. Бу дружиналар ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилардан тузилиб улар зиммасига ёнғиннинг олдини олиш ишларини ўтказиш ва ёнғин чиққан тақдирда биринчи ёрдам кўрсатиш вазифаси юкланади.

Кўпгина корхоналарда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ кўнгилли ўт ўчириш дружиналари ташкил қилинди. Масалан, Тошкентдаги Охунбобоев номли пахта заводида (директори ўртоқ Дериглазов) ташкил қилинган кўнгилли ўт ўчириш дружинасига завод электромонтёри ўртоқ Шаронов раҳбарлик қилмоқда. Бу дружинага кўпгина ишчилар уюшганлар. Дружина заводни ёнғиндан сақлаш юзасидан катта профилактик ишлар олиб бормоқда, дружина а'золари блан мунтазам равишда ўқитиш ва практика машғулотлари ўтказилмоқда. Дружинанинг барча а'золари махсус кийимлар ва пойафзал блан, ёнғинга қарши муваффақиятли курашиш учун ўт ўчирув воситалари ва инвентарьлар блан та'минланганлар. Бу воситаларнинг ҳаммаси доимо жанговар тайёр ҳолда сақланади. Дружинанинг кўпгина а'золари ишда ташаббус кўрсатиб ўз вазифаларини астойдил бажармоқдалар. Завод директори Дериглазов, дружина бошлиғи Шаронов, қоровуллар бошлиғи Маршумов ва дружина а'золаридан Мусоев, Рўзиев ўртоқлар яхши ишлаганликлари учун СССР Ички ишлар министрлиги ҳузуридаги ёнғиндан ҳимоя қилиш бош Бошқармасининг буйруғи блан Фахрий ёрлиқлар блан мукофотландилар.

Абразив заводида (директори ўртоқ Мельников), каноп фабрикасида (директори ўртоқ Харитонов), автотрактородеталь заводида (директори ўртоқ Маевич), «Красная заря» фабрикасида (директори ўртоқ Не'матов), «Средазуголь» трестининг Ильич номли заводида (директори ўртоқ Скорик) ва бошқа кўпгина корхоналарда ҳам кўнгилли ўт ўчириш дружиналари ташкил қилинган.

Аммо кўнгилли ўт ўчириш дружиналарини ташкил қилиш иши ҳамма жойда ҳам яхши йўлга қўйилган, деб бўлмайди. Айрим раҳбарлар шу вақтгача Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорини амалга оширмаётирлар, ўз корхоналарида мазкур дружиналарни ташкил қилмаётирлар. 3-нчи пиво заводининг директори ўртоқ Тўйчиев, 14-нчи нон заводининг директори ўртоқ Самойленко, аравасозлик заводининг директори ўртоқ Мясников, «Узстройлесторг»нинг ёғоч комбинатининг директори ўртоқ Волков, «Ташжилпром» артелининг раиси ўртоқ Юнусов шулар жумласидандир. Улар ёнғинга қарши кураш дружиналарининг ролига етарли баҳо бермаётирлар. 1-нчи босмахона директори ўртоқ Адайкин, «Ўзбекбирлашув» базасининг мудири ўртоқ Абгамов, 16-нчи нон заводининг директори ўртоқ Тошхўжаев, 1-нчи авторемонт заводининг директори ўртоқ Жестовский, ғишт заводининг директори ўртоқ Қўқонбоев ва бошқа кўпгина ўртоқлар расмият учунгина дружиналар тузиб қўйганлар. Бу ерларда дружиналар тузиш ҳақида буйруқ чиқариш блангина чекланиб, амалда дружиналарнинг а'золари блан ҳечқандай иш олиб борилмаётир.

Шуни ҳам айтиш керакки, айрим корхоналарда ёнғинга қарши кўнгилли дружиналар тузилган бўлса ҳам, дружиналарнинг кўпгина бошлиқлари семинарларга қатнашмаётирлар, дружиналарнинг а'золари машғулотларга жалб қилинмаган. Улар об'ектларда ҳечқандай профилактик ишлар ўтказмаётирлар. Ёнғин чиққан тақдирда дружина а'золарини йиғиш учун бериладиган сигнал масалалари ҳам ҳали кўп жойларда ҳал қилинмаган. Ворошилов номли «Ташсельмаш» ва «Таштекстильмаш» заводларида ёнғинга қарши курашучи автомашиналар бўлса ҳам, лекин шу пайтгача шоферлар ва ёнғинга қарши кўнгилли дружина ҳисобидан жанговар группа блан та'минланмаган.

Тошкент шаҳри ва Тошкент областидаги бирқатор об'ектларда ёнғинга қарши кўнгилли дружиналар тузиш қоидалари бузилмоқда. Кўп ҳолларда дружиналар кўнгилли равишда эмас, балки буйруқ чиқариш блан тузилмоқда. Дружина а'золари зарур бўлган кийим-кечаклар блан та'минланмаётир. Айрим дружиналарга ма'лумоти етарли бўлмаган, ташкилотчилик қобилияти йўқ кишилар раҳбар қилиб тайинланаётир. Шундай фактларни ҳам учратиш мумкинки, айрим ишчи ва хизматчилар ўзларининг ёнғинга қарши кўнгилли дружина а'зоси эканликларини билмайдилар. Шунинг учун ҳам улар об'ектларда ёнғинга қарши курашни кучайтириш чораларини кўрмаётирлар. Ба'зи об'ектларнинг раҳбарлари дружиналар тузаётганда, уларнинг сонини нотўғри аниқлайдилар, энг муҳим бўлган цех ва сменаларда ёнғинга қарши курашучи кўнгилли дружина бўлимларини ташкил қилмаётирлар.

Ёнғиндан сақлаш органларининг ходимлари юқорида кўрсатилган жиддий камчиликларга етарли аҳамият бермаётирлар, об'ектлар раҳбарларига дружиналар ташкил қилишда ёрдам кўрсатмаётирлар. Ёнғинга қарши курашучи кўнгилли дружиналар тузиш давлат аҳамиятига эга бўлган ишдир. Чунки, у давлат мулкини сақлаб қолишга қаратилгандир. Вазифа шундан иборатки, Тошкент шаҳри ва Тошкент областидаги саноат об'ектларининг раҳбарлари ёнғинга қарши кураш давлат органлари ёрдами блан тез кунда дружиналар тузиш ишидаги камчиликларни тугатишлари ва уларнинг кундалик фаолиятини активлаштиришлари керак.

Ёнғинга қарши курашучи кўнгилли дружиналарнинг илғор тажрибаларини чуқур ўрганиб, уни саноат об'ектлари, ёнғиндан сақлаш органлари ходимлари ва дружиначилар орасида кенг оммалаштириш лозим. Социалистик мулкни ёнғиндан сақлаб қолиш — совет гражданининг жонажон вазифасидир.

С. ШАБАНОВ,

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги ёнғиндан ҳимоя қилиш Бошқармасининг бошлиғи.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/VI да **Оғриқ тишлар**, 22/VI да **Шамсиқамар**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/VI да **Лайли ва Мажнун.** СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Ҳалима Носирова** қатнашади.

«РОДИНА» (кеч соат 6 гача), қишки НАВОИЙ номли (кундуз соат 12 дан), қишки «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун) — янги поляк бадиий фильми **Барская кўчали беш йигит.**

«РОДИНА» (кеч соат 8 ва 10 да), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз) — янги чехословак бадиий фильми **Ботострой.**

НАВОИЙ номли (қишки) — эрталаб соат 10 да кеч 10 да **Сепли тўй.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Довул.**

«ВАТАН», ЁЗГИ НАВОИЙ номли, ёзги «ИСКРА», «УДАРНИК» — **Барская кўчали беш йигит.**

«ХИВА», КИРОВ номли — **Ботострой.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Ор-номус суди**, кечқурун **Украин халқ сан'ати.**

РАНГЛИ ПЛАКАТЛАР
серияси

1955 йилнинг 2-нчи ярми учун ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА

Бу плакатларда қуйидаги темалар: ғўза қатор ораларини ишлаш илғорлари, маккажўхоридан мўл ҳосил олиш учун кураш, Москвадаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида Ўзбекистон ССР павильони, физкультура ва спорт, халқ талантлари (бадиий ҳаваскорлар), меҳнаткашларнинг ёзги дам олиши (дам олиш уйлари, маданият ва истироҳат парклари), колхоз қишлоғида (колхоз қишлоғининг янги турмуш ва маданияти) темалари акс эттирилади.

7 плакатнинг обуна баҳоси — 7 сўм.

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, алоқа конторалари бўлимлари ва агентликларида, почтальонлар томонидан, шунингдек ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика ва заводлар, колхоз, совхоз ва МТСлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими—38142.

Р. 06726. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № — А 1460.